

Megjelenik hetenkint háromszor: a szerdai, a pénteki és a szombati.

Előfizetési díj:
Egy évre . . . 12 frt. o. é.
Félévre . . . 6 " " "
Évnyegyedre . . . 3 " " "
Egy hóra . . . 1 " " "

Szerkesztői szállás:
belső szobázza 131. szám.
Kiadó hivatal:
középuta Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt, hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. belyegű.
Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22.)
" Hasenstein és Voglertől (Woll-
zeile 9. szám.)
Posten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)
Nyitási cikkek
sora után 20 kr. előleg befizetése mellett
a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre . . . 12 forint o. ért.

Félévre . . . 6 " " "

Évnyegyedre . . . 3 " " "

Egy hóra . . . 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középuta Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A trónbeszéd.

(S.) A közhangulatot véljük tolmácsolni, midőn kimondjuk, hogy a trónbeszéd, melylyel a király a múlt hó 20-dikára összehívott országgyűlést 24-kén megnyitotta, minden higgadt hazafi nemcsak kielégített, hanem meg is nyugtatott, föllekesített.

Szerfelett lélekemelően hat s nemzeti történelmünkben ritka fényugár képez már azon körülmény, mikép ez az első országgyűlés, melyet a magyar király felelős magyar miniszterei által körveve megnyitott.

Emeli a hatást a trónbeszéd határozottan alkotmányos, nyílt, férfias hangjából kisugárzó azon tény is, hogy a magyar király nem csak külsőleg van magyar felelős miniszterei által körveve, hanem ezek a magyar miniszterek magyar dolgokban egyedül, kizárólagos tanácsadói képezik, s a mit a magyar király szent István ősi fényében sugárzó királyi székéről mond, azt a magyar parlamentnek felelős magyar tanácsosai tanácsából mondja.

Igy csak valóban magyar király, csak az alkotmányossággal ösztön, minden tartalék-gondolat nélkül szövetség fejedelmé beszélhet egy szabad nemzet szabadon választott képviselőihez.

Ez a trónbeszéd nem csak azon régi nemzeti mondatot igazolta, „hogy a legelső magyar ember a király”, hanem egyszersmind úgy tüntette fel azt, mint a korszerű, szabadelvű-haladás legelső, legihlettebb, legbuzgóbb apostolát! Magát a trónbeszéd tartalmát illetőleg, annak kivált két igen fontos passusa ragadja meg első pillanatra a figyelmet.

Egyik az, midőn az első üdvözlő szók után mindjárt hangsúlyozza a múlt országgyűlés által létrehozott közjogi alapbiztonságát, mint „a melyen a munka most már könnyebben lesz folytatható”, s egyszersmind kiemeli, hogy „mindamellett még sok van hátra, a mi egy szebb jövő életfeltételei közé tartozik, s ennek nagy és legsürgősebb része a jelen törvényhozás vállaira nehezül.”

„A nemzetek sorsának a kedvező közjogi viszonyok csak egyik, és önmagukban elégtelen biztosítékát képezik, a fő és döntő biztosíték, mely nélkül a kedvezőbb közjogi viszonyok sem lehetnek maradandó eredményei, magának a nemzetnek benső fejlődési erejében fekszik.”

„Ezen életerő kifejtése a belreformoktól függ.”

„E tér az, a melyet Önök számára a haza érdekei kijelöltek” — mond a trónbeszéd.

A jelen közjogi alap tartósságára, s a reformok sürgős voltára való hivatkozással egyaránt szoros összefüggésben áll a trónbeszéd azon későbbi része, melyben figyelmeztet, hogy a törvényhozásnak fel kell adni a múltak hagyományaitól mind azt, a mi tarthatatlanná vált, s a korszerű haladás útjában áll.

Mi e figyelmeztetést nemcsak a törvényhozó testülethez intézett időszerű intésnek tekintjük, mely a belreform-kérdések tárgyalásánál a haladás útját jelöli ki irányadón, hanem úgy nézzük egyszersmind, mint a trón magaslatáról lehangzó ígéretet, biztosítékot az iránt, hogy irányadó körökben sem fognak többé visszatérni azon elavult hagyományokhoz, az abszolutizmus és alkotmányosság azon rendszeréhez, mely valóban tarthatatlanná vált, s a mely korszerű haladásunkat századokon át hátráltatta.

Ugy látszik, nem mese szó, mikép a történelem az élet iskolája, mert annak tanulságai, némileg elkésve bár, utóvégre mégis érvényre jutnak.

Az egyes reformjavaslatok, melyek a trónbeszéd folytán előszámláltak, s a kormány legközelebbi programját tartalmazzák, hivatva vannak hazánk újjászülését előkészíteni, jövő felvirágzását megalapítani.

Mindezekre nézve csak egy óhajátunk lehet, az t. i., hogy mielőbb életbeléptetve láthassuk, mire annál biztosabb kilátásunk van, mivel ez üdvös javításokat már most nem a régi, meddő sérelmi úton kell kivívunk, hanem a király maga indítványozza azokat.

„Boldog fejedelme csak boldog nemzetnek lehet!” — mondá a király közelebb.

Mostani trónbeszédében azt látszik hangsúlyozni: hogy csak akkor halad a nemzet a czélszerű javítások terén kellő gyorsasággal, ha a király maga veszi kezébe a vezérpálcát;

Május első napján.

E napon a nép valamennyi osztálya szintegy önnlik a szabadba: látni a tavaszt a maga teljes pompájában, meggyőződni arról, hogy az ismét és ismét megújuló természet kivetkőzött a rideg tél kérgéből. A nap jótékony melegtől áthatott üde légkörben zene hangzik fel minden oldalról, elűzi a komor gondokat s általános örömnapot jelez.

Az államok politikai életében is vannak egyes örömnapiak, melyek egy jobb kor kezdetét képezik; ilyenek mondhatjuk az erdélyi részek lakóira nézve **május elsőjét**.

Két év előtt, e napon nyújtá be hozzánk a magyar nemzeti felelős kormány alkotmányos karját, hogy az önkény és alkotmányosság kelepezi, meg az elavult intézmények romjai közül a korszerű magyar állam ígért-földére vezessen.

Nálunk minden ki volt forgatva ősi alakjából. Az önkényuralom vaskeze egyenlőséget hozott volt be a szolgaságba. Majd háttérbe vonult a nyílt erőszak, s az álcázott alkotmányosság út felé sátrát Kelet eme fellegetében. A despotizmus és alszabadelvűség emelői nevelt bürokráciából toborzott tartományi gyűlést; a nép boldogító germanisatio zászlója alatt élő műmiakká tette megyéinket, városainkat, s ezekben a csupán önmagukat képviselő ősi kommunikatásokat, amazokban a már 1848 előtt annyira gyűlölt adminisztratori székeket állított fel, mint egy kigunyolással a valódi alkotmányosságnak. Az anyagi és szellemi haladás újabb és újabb akadályokra talált. Az éretlen tömeg felizgattott az értelmiség ellen s egyik nemzetiség a másikkal szembe állított: kettőt használtak fel a harmadik ellen, mindhárom kiszámíthatatlan kárára. Az egységes Magyarország darabokra vala szakgatva, azért, hogy egyes tagjait könnyebben lehessen egy képzelt nagy államtesthez kötni.

1865 körül ugyan elszibadt az erőszak ujonnan felkeztűzött karja; de azért az erdélyi részek és a magyar állam legfőbb kérdésében édes kevés változott. A kolozsvári gyűlés „elnapolása”, az erdélyi részek követeinek „koronázó” országgyűlésre történő meghívása, még mindig remény-horgonyunk vala amagokat nálunk befészkelte reactionariusoknak és azoknak, kik a legutóbbi időkig azon hiedelemben ringatóztak, hogy abból az „unio”-ból, utóvégre sem lesz „unificatio.”

Hisz, mily szépen ültek egymás mellett, a n-szebeni „Landes Hauptstad”-ban, az „országosoknak” címzett hivatalok; a fő-kormányzók élén pedig egy tábornok állott, mint az alkotmányosság megtestesítője!

Ilyen volt az „erdélyi részek” állapota, midőn a magyar parlamenti kormány megbízottja gr. Péchy Manó ájtott a Királyhágón.

Ez idő óta megkezdett a magyar állam lételei egyedül biztosító unio akadályainak elhárítása. Hogy c munkát herculeusi erő sem végezhetné volna el egy napon, azt, úgy hiszem, senki sem fogja tagadni.

Tény, hogy pár év alatt eljutottunk

odáig, miszerint az id. fő-kormányzók felosztásával megszűnt mindaz, mi az erdélyi részek Magyarország államtestéhez tartozását csak külsőleg is tagadható és vége szakadt azon ábrándoknak és jogosulatlan igényeknek, melyek ez országgrészről a magyar állam teljes megbénítása árán is külön tartományt, avagy éppen nagyfejedelemséget akartak faragni.

E fő vívmányon kívül, mindenki láthatja, hogy a helyhatóságok törvényszerű jogait gyakorolják; hogy a nemzeti-ségek napról napra inkább összesimulnak s együtt várják a magyar parlament utján hozandó reformokat, melyek az erdélyi részekben is gyökeresen segítsenek tüzetesen észlelt és kimutatott bajainkon.

Az eddigi eredmény én előttem, s úgy hiszem, mindazok előtt is, kik tudják, hogy Róma sem épült fel egyetlen nap alatt —: annak bizonyítéka, hogy a parlament adta indemnyit jól használta a felelős kormány, midőn „szabad” kezével oly férfit állított ez országgrész élére, ki a terhes feladatnak államférfiai higgadtsággal, tapintattal és mérséklettel felelt meg, csak így levén elérhető az izgatott kedélyek megnyugtása, a valódi alkotmányosság beplántálása, s a teljes egyesülést gátló akadályok apránkénti megszüntetése.

Tegnap tartá a ma már csak néhai fő-kormányzók utolsó ülését, mi azt jelenti, hogy az erdélyi részekről lehullott a nagyfejedelemség nemzetet és országot zaihasztó cziczomája; a mai naptól fogva vagyunk a szó teljes értelmében, a külföldön is, az életerős, megújult Magyarország kiegészítő része, államiságának védővára, hatalmi állásának kulcsa. Ezekre büszkébbek lehetünk, mintha, ad normam „unio”, de nem „unificatio” — továbbra is maradtunk volna egy satnya tartomány.

Van tehát okunk politikai szempontból is örövendeni 1869 **május 1-ének**, mint a mely napon távolított el a másfél század előtt elvesztett „önállóság” utolsó sallangja, a külön kormányközeg; e naptól fogva nincs az erdélyi részekben semmi, mi azoknak ősi, tehetetlen tartományjellegét adhatna. Mekkora nyereség ez hazánkra, nemzetünkre, belátják azt mindazok, kik a múltat ismerik, s még inkább azok, kik a jövő kor fejleményeiről bármi csekély sejtelemmel bírnak.

Üdvözljük tehát ez örömnapot, hazánk államisága megszilárdulásának e napját, mely Magyarország egyik szegletkővét még erősebb kapcsolatokkal csatolja az állam ezredéves épületéhez, s új korszakot nyit az oly soká árva „erdélyi részek” politikai életében — a szellemi és anyagi gyarapodásra is.

Az erdélyi kir. kormányzók felosztása.

(Kolozsvárt, ápril hó 30-án, 1869.)

Az erdélyi királyi fő-kormányzók felosztása és működésének beszüntetése, valamint a kir. biztosi kirendeltségnek hatáskörébe való beállítás, mai napon tüneményesen megtörtént.

A kir. fő-kormányzók tagjai teljes számban és tüneményesen diszultnyokban jelentek meg a tanácskozó nagy-teremben fél 11 órakor, mire gróf Péchy Manó kir. biztosi úr rövid szavakkal üdvözlővén a kormányzók tagjait, felolvastatta mindekelelt a kir. fő-kormányzók felosztását tudtul adó, a kormányzókhoz intézett belügyminiszeri rendeletet, és a törvényhatóságokhoz intézett, erről szóló körlevelet; ezután felolvastattott a m. kir. belügyminiszter úrnak egy leirata, melyszerint ő cs. ap. kir. Felsőge f. hó 25-kén kelt legf. határozatával b. Bornemissza Jánost, Lázár Sándort, Fogarasi Mihály püspököt és Conrád Mór szász ispánt a kir. fő-kormányzókhoz eddig viselt tanácsosi állásaiktól legkegyelmesebben felmenteni, s egyszersmind pedig b. Bornemissza Jánost nyugdíjazni s a Lipót-rend közep keresztjével megajándékozni, Lázár Sándort pedig ideiglenes nyugalmába helyezni, Kovásznai József nyug. kormányzói titkárnak hosszú tartamú, hű és buzgó szolgálatai elismerésül a kir. tanácsosi, Ince Mihály fogalmazónak a miniszteri titkári címet, továbbá Csányi Ferenc kiadó hivatali igazgatónak a Ferenc József-rend lovag keresztjét s végre Bodó József ajtónálló részére a koronás czírt érdemkeresztet adományozni méltóztatott.

A kinttettek, neveik felolvasásakor, megjeleneztek.

Ezek után kir. biztosi úr exelja a következő beszédet intézte a kormányzókhoz:

Felsőge kir. fő-kormányzók! Midőn, ez előtt két évvel, Erdélynek kormányzatát s azzal a f. kir. fő-kormányzók vezetését, ő csász. apost. kir. Felsőge koronás királyunk legmagasabb kegyelméből, és a magyar felelős kormány bizalmából elvállalni hazafiai kötelemnek tartottam, nem titkoltam el székfoglaló beszédemben azon nem csekély mérvű aggályaimat, melyek keblemet elfoglalták, midőn göröngyös pályának sorompói előtt megnyitak; de nem mulasztottam el, egyszersmind azon megnyugtató reményemnek is kifejezést adni, miszerint nehéz feladatom megoldásában bizton számíthatok Erdély minden rangon és rendben lévő, vallás- és nemzetiség különbség nélküli lakosainak hazafias közreműködésére.

Annak megbirálása, hogy nehéz feladatom megoldása mennyire sikerült — a nagy közönségnek feladata leendő; de azt az egyet ösztönit bevallani és innepélyesen nyilvánítani egy percig sem habozom: hogy úgy Erdélynek, mint a f. kir. fő-kormányzók, nem különben az erdélyi derék főtiszteknek és a hatósági főnököknek ernyedetlen hazafiai közreműködése, várakozásomat reményeimet is jóval túl szárnyalta; fogadják az illetők a közös haza érdekében tett ebbeli fáradozásaikért, mélyen érzett hálát, melylyel mindnyájok iránt teljesen lekötözve érzem magamat.

Ezen boldogító öntudatnak kell tulajdonítanom azon teljesen indokolt fájdalmamat, mely keblemet az elválásnak ezen tüneményes órájában elfoglalja, midőn a fels. kir. fő-kormányzók vezetésétől megválni törvényes kötelességem parancsolja.

Mert, habár nem tagadhatom, hogy voltak idők, midőn a teendő halmaza és azoknak szövénysége, egy a viszonyoknak nem csekély mérvű nehézségei, melyekkel göröngyös pályámon megküzdennem kellett, sokszor, lelki és testi erőmet végképpen kimerítéssel fenyegették; azonban az elválás innepélyes perceiben minden gyötrelmeknek és nehéz küzdelmeknek borus emléke háttérbe szokott nyomulni, és csak is a leélt korszaknak kellemei, és a kivívott sikernek boldogító öntudata szokták kebleinket üdítve felvillanyozni. Ily állapotban érzem magamat ezen tüneményes perczben én is; és éppen ezért nem esoda ha az elválás fájdalmait én is érzem; hanem, az isteni gondviselés bölcsességében akkép intézkedett, hogy minden fájdalomnak enyhítő oldalai is legyenek.

Enyhíti az elválás szomorúságát azon megbesztülhetlen vigaszunk, hogy nehéz hivatásunkat becsületes szándékkal és ernyedetlen hazafiai buzgalommal teljesítettük; meg lehet, hogy mások ebbeli fontos hivatásukban talán ügyesebben, jobban, sőt talán nagyobb sikerrel jártak volna el mint mi, de azt magunktól elvitáznai engedni soha nem fogjuk, hogy ebbeli magasatos hivatásunkat, mások becsületesebb, ösztönőbb, hazafiasabb szándékkal, és nagyobb oda engedéssel teljesítették volna, mint a mint mi azt teljesíteni igyekeztünk.

Enyhíti továbbá az elválás fájdalmait azon magasabb politikai szempont, melynek minden egyéb helyi érdekek, kell hogy alárendeltesen; ezen magasabb politikai szempont alatt értem Erdélynek Magyarországgal tényleges unióját, melynek egyik következménye, a f. kir. fő-kormányzók felosztása is; ezen önálló erdélyi dicasteriumnak megszűntével, Erdélynek Magyarországgal végleges egyesülése, változatlan nagy hazafias ténynyé vált, mit mindnyájunknak honfiai örömmel kell konstatalnunk. Nem szándékom ebbeli méltó hazafias örömemnek nyilvánítása által a f. kir. fő-kormányzók százados fennállásának fényéből és történelmileg fennmaradandó érdemeiből bár mit is levonni, mert azokról a multra nézve bírálatot történelmi lapok mondandának.

Annak pedig megbirálása, hogy a f. kir. fő-kormányzók, melynek vezetésével két év leforgása alatt megbízva lenni szerencsés valék, mennyire felelt meg ezen nehéz átalakulási korszakban a közvárakozásnak? — a nagy közönség feladata leendő.

Ezen bírálat irányunkban túl szigorú nem lehet; mert mindenki tudja, hogy ezen nehéz átmeneti korszakban, sok küzdelmek, és nehéz vajadások között kellett folytonosan működünk, mindenki tudja, hogy temérdek akadályokkal kellett megküzdünk, és hogy csak is ezeknek leküzdése után sikerülhetett több irányban eredményre jutni, és a tért a jövőnek előkészíteni; ezt, az igazságos és méltányló bírálok, valamint a több irányban kivívott sikert sem fogják túlnak megtagadni; ez irányban tehát bátran alávétjük magunkat a nagy közönség bírálatának.

Ezen megnyugtató öntudatban veszek immár szívélyes búcsút a f. kir. fő-kormányzók, a melyet a törvény rendeleténél fogva ezennel felosztott.

nak és minden működését és hatáskörét ezennel be-szünttetnek ünnepélyesen nyilvánítok.

Engedjék meg, hogy még egy kegyeletteljes kötelességet teljesíthessek, és bucsút vehessek a volt kir. főkörmányszék érdemdzs méltóságos alelnökétől, kinek feddhetetlen tiszta kezelése, a közügyek-ben ritka jártassága és ügyessége, s páratlan szor-galma, a körmányszéknek történelmi évkönyveiben homálytalan fényben örökül fog, én Méltóságodnak minden eljárásában és minden nehéz viszonyok kö-zött csak is törhetlen becsületességét és lankadni nem tudó buzgalmát tapasztaltam; fogadja Méltó-ságod hivatalos segéd közreműködéséért, bölcs ta-nácsaiért, és fáradhatatlan munkásságáért, melylyel minden nehéz viszonyok között terhes feladatom megoldását előmozdítani igyekezett, melyen érzett, hálának és teljes, tökéletes elismerésnek öszinte ünnepélyes nyilvánítását.

Fogadja az összes volt kir. főkörmányszéki testület, fejenként és egyetemben véve, hálás kö-szönetemet, és különös elismerésemért ernyedetlen hazafias közreműködéséért, melyben engem, oly sok nehéz viszonyok között, egész készséggel istá-polni méltóztattott; a körmányszéki tanácsos urak közül különös hálával és elismeréssel tartozom méltóságos Kááli Nagy Elek volt körmányszéki ta-nácsos urnak, kinek széles publico politiai esme-retei, s a legszövevényesebb ügyekben kitűnő jár-tassága, vas szorgalma, feddhetetlen, köztisztletben álló jelleme mind annyi kitűnő tulajdonok, melyek teljesen minősítve valának nehéz feladatom megol-dását minden irányban megkönnyíteni és sikerre vezetni, fogadja Méltóságod hazafias buzgó közre-működéséért melyen érzett hálának ünnepélyes nyilvánítását és teljes elismerését; fogadja méltány-ló teljes elismerésemért elnöki titkárom méltóságos Gebbel Károly kir. tanácsos ur, ki kitűnő ügyes-sége, szorgalma és törhetlen becsületessége által e részbeni nehéz teendőmet nem csak tetemesen előmozdította, hanem azokat kellemetessé is tette.

Végre bocsássanak meg a volt körmányszék-nek érdemteljes tagjai, hogy ha a közszolgálat érdekében hivatalos követeléseimben talán túl a rendén szigorú voltam, ezzel soha sem a személyt kívántam súlytani, hanem csak a közszolgálat érdekét akartam előmozdítani; és bocsássanak meg elvégre mind azok, kiknek buzgóságom által érzékenységet netalan felkeltettem, mert szándékom tiszta és őszintelen, igyekeztem pedig mindig az vala: seukinek sohasem ártani, hanem mindenkinek telhetőleg használni.

Tartsanak meg engemet hű emlékekben, barátságukban és nagybecsű jóvoltukban, melyet én hiven viszonzni soha meg nem szünendek, és melybe magamat teljes tisztelettel ezentul is, és azon ünnepélyes ígérettel van szerencsém ajánlani, hogy mindnyájuknak becses emléke keblemben örökké zöldelleni és abból távozni soha nem fog. Isten Önökkel! Isten állandó áldása lebegjen mindnyájuk felett!!!

Éljen a koronás Király! Éljen a magyar Haza!

Mire id. Groisz Gusztáv kir. főkörmányszéki volt alelnök úr a körmányszék nevében a követ-kező beszéddel válaszolt:

Nagyméltóságú Gróf! valóságos belső titkos tanácsos! Teljhatalmu kir. Biztos ur! Kegyetemes uram!

A mai napon, melyen az erdélyi kir. körmányszék az 1868-ban szentesített 43-dik törvényzikk rendelkezése következtében Nagyméltóságod által feloszlattatik, engedje meg Nagyméltóságod, hogy mielőtt e tereméből eltávoznunk, hozzam vissza becses emlékekbe az erdélyi kir. körmányszék kelet-kezésének, és mostanig fennállása rövidbe öszve-vont történetét.

Erdélynek Magyarországtól lett elválása óta, vagy is az 1526-dik évtől kezdve, a nemzeti feje-delem mellett mindig voltak ugyan cancellár és tanácsosok, kiknek közbejöttével intézte a feje-delem az államügyeket, és folytatta a közigazga-tási kormányzatot szintgy, mint az igazság kiszol-gáltatását; a tanácsosok száma azonban nem volt meghatározva, és a meghatározott számú kormány-tanács első nyoma az 1660-dik évi 3-dik törvény-cikkben találhatik fel, melynélfogva megállítattott, hogy a tizenkét számból álló kormánytanács az ország által mind hazafiakból választassék.

A duodecim virale consilium alakításának első ideje tehát 1660. s ezen consilium mind addig működött, míg Erdély első Leopold római császár-al és apostoli magyar királylyal 1686-ban a véde-lem, és a ma is dicsőségesen uralkodó felséges osztrák ház alá menetel iránt egyezkedést kezdett, s ennek alapján az 1691-dik évben december 4-én költ, a fogarasi országgyűlésen elfogadott Leopoldinum diploma keletkezett, melynek 4-ik pontjában egy gubernatorból, és 11 tanácsosból álló Gubernium állítattott fel, és ennek tagjai ugyan azon országgyűlésen meg is választattak; később is egész 1761-ig az ürességbe jött helyek országos választás és fejedelmi megerősítés útján töltettek be; de ekkor megszűnő az országgyűlés össze-írása, a gubernatorok, illetőleg k. körmányszéki elnökök, és a consiliariusok csak is fejedelmi kinevezés következtében állítattak be; ezen kine-vezés módja folyt 1791-ig, a mikor az 1791-beli 20-dik törvény cikk értelmében a Gubernium tör-

vényes választás alá jött, s ennek alapján tett fejedelmi megerősítés következtében állítattak be, 1809-ben a consiliariusok száma még kettővel megszaporított, s azon két állomásra is 1811-ben a választás megtétetett, 1811-től 1834-ig azonban országgyűlések ismét nem tartatván, s az 1834-dik évi országgyűlés — melyen az országos elnök, mint a Gubernium egyik tagja, megválasztott — előszállatván, a körmányszék törvényes választás útján beállítása csak is az 1837-dik évi ország-gyűlésen történt meg, még pedig 16 személyből állólag, miután a 12, illetőleg 14 számból álló kor-mány tanács a megszaporított teendők igazítására elégséges nem volt; az 1837-dik évtől az 1848-ik évi ürességbe jött állomások az 1841/2 és 1842/3-ik évi országgyűlésen hasonlólag törvényes választás útján töltettek be.

Az 1848-dik évben, mely Magyarország tör-ténetében egyiket a legnevezetesebb időszakoknak képezi, az erdélyi 1-ső törvényezikk által Erdély-nek Magyarországgal egyesülése szentesítettván, a kir. körmányszék az egyesülés végrehajtásáig ideig-lenesen fenntartandónak határozottatott, a miért is működését az 1848-dik év végéig, ez utóbbi évben a legnagyobb nehézségekkel küzdve, folytatta, ek-kor azonban a közbejött események következté-sében tovább működését saját hatás körében meg-szüntette, s azt a szomorú emléktől belviszályok lecsillapulása után sem folytatta tovább, miután 1849-ben augusztusban cs. kir. polgári és katonai kormányzás, 1854-ben pedig cs. kir. helytartóság léptetettét életbe, mely működését az 1861-dik év április haváig folytatta.

Ekkor ő felségének kegyelmes felhívása követ-keztében az 1848-dik évi működött törvényesen megválasztott körmányszéki tagok, s a menyinyben idő közben ürességek történtek, mások is legfelsőbb kinevezés után, mint k.-főkörmányszék működésüket 1861-ben április 11-én ünnepélyesen megkezdették, s az óta 1865. közepéig, midőn az erdélyi legfőbb törvényzék felállítattott, a k.-főkörmányszék, mind közigazgatási, mind törvényzéki tisztének, 1865. közpe óta pedig mint tisztán közigazgatási országos hatóság, melynek elnöke, és tagjai száma ekkor az eredeti tizenkét számra vezettetett vissza, s mindnyá-junk előtt ismeretes különböző viszonyok között kö-telességének mind ez ideig megfelelni törekedett; most azonban a m. kir. felelős kormány beállításá után az 1848-ik 1-ső törvényezikk szerenti ideigle-nes fennállása 1868-dik évi 43-dik törvényezikk ál-tal megszüntetettván, működését a mai napon örök-időkre bevégezte, ezen működésének üdvös vagy ká-rosvolta feletti ítéletet azokra bízván, kiknek egy-kor módjuk leendő a különböző levéltárakban letéve levő adatok alapos megvizsgálása útján elfogulatla-nul nyilatkozni azon kormány testület felett, mely a felelős magyar királyi kormánynak mindnyájunk ál-tal hajtott beállításával és Erdélynek Magyarorszá-gal törvényes egyesítése után eddigi összeállításában és hatáskörében tarthatlanná vált, és éppen ezért törvényhozás útján meg is szüntettetett.

Ezeknek elősorolása után most már nagymél-tóságodhoz vagyok bátor tiszteletteljesen fordulni, és visszaemlékezve azon magasatos pillanatra, midőn nagyméltóságod ő felségének dicsőségesen uralkodó apostoli királyunknak, és a magyar kir. felelős kor-mánynak felhívására, mint erdélyi teljhatalmu kir. biztos, e teremben kir. körmányszéki elnöki székét és ezen kormánytestület vezetését 1867-ben május 8-án elfoglalni, és egész Erdélyben köztetszéssel fogadott és örökre emlékeztetés szék foglaló beszédében azon nézpontokat, melyekből kiindulva ígerte itteni nagy elhivatást folytatni kifejezni méltóztatott; hálás kö-szönetünket fejezem ki nagyméltóságodnak önfeláldo-zással, páratlan erélylyel, és eléggé nem magasztal-ható őnzéstelen buzgósággal az erdélyi részek érde-kében kifejtett eredménydus működéséért. Nagy-méltóságod előrelátó államférfiúi bölcs intézkedéseinek köszönetét ugyan is, hogy átalakulásunk min-den belső megrázkodtatás nélkül, és minden jogos igények, teljes kielégítésével indíthatattott útba, hogy a különböző nemzeti és vallási érdekek, minden felől tiszteletben tartattak, hogy a társadalom különböző rétegei között a válasz. falak ritkulnak, hogy több magán és közintézetek gyarapodást nyertek, hogy a nép és kormány közötti bizalom naponta nevedekében van, és hogy e bércecs hazá-nak minden jóra való fia az erdélyi részek üdvét és boldogságát csak az alkotmányos Magyarország véd-paizsa alatt hiszi állandólag megállapíthatni, s ennél-fogva teljes bizodalommal fogadja, mind ama törvé-nyeket, és az ezeket végrehajtó intézkedéseket, melyek a századok óta elkülönítve volt Erdélyt Magyaror-szággal szorosra össeffűzik, és tényleg bizonyítják azt, hogy koronás apostoli királyunk ő felsége, és ő felségének felelős magyar királyi kormánya az erdélyi részek felett is éppen oly kegyesen, és gon-dosan öröklik, mint ezt a nagy Magyarországra néz-ve teszi, és így mi is édes és egyformán szeretett fiaiv vagyunk az alkotmányos magyar államnak, mely-nek jó s balsorsában lelkiismeretesen osztozni, haza-fiai kötelességünk.

A kir. körmányszék és a kebleben működött hivatalok, tagjait felosztásuk alkalmával nagymél-tóságod kegyébe ajánlva, és gyengeségeink szives elnézéséért, valamint minden körülmények között tapasztalt kitűnő jó indulatáért hálás köszönetünket nyilvánítva, egy szívvel és lélekkel kívánjuk, hogy nagyméltóságod — kinek kitűnő érdemei koronás

apostoli királyunk ő felsége által többszörösen mindnyájunk örömeire legkegyelmesebben elismertet-tek és a ki iránt különösen az erdélyiek, mind vé-gig hálás indulattal viseltetni meg nem szünendek — a köz jó előmozdítására a lehetőség határáig éljen, és mind végig a legjobb egészségnek örvendő, meg-elégedéssel tekinthessen vissza dicsőséggel megfuttott pályájára. Éljen.

Végre nem szabad e tereméből távoznunk ad-dig, míg apostoli koronás királyunk ő felségére, kinek legmagasabb nevében volt szerencsés az erdélyi kir. főkörmányszék ez országgrész igazgatását folytatni és felséges, koronás, királyi asszonyunkra, mint Magyarország védangyalára, a mindenható leg-düsből áldását le ne kérjük, alattvalói mély hódol-lattal fejezve ki azon szívünk mélyéből eredett kívá-natunkat, hogy szeretett hazánk, — mely örökre virágzózzék és a lehető legnagyobb jólétnek örvend-jen — boldogságára a legkésőbb időig megelégedetten és sok millió alattvalóik osztatlan és legőszintébb szeretetének birásában éljenek.

Mindezekután gróf Péchy Manó kir. biztos ő exolja kijelentett, hogy miután a kir. főkörmányszék feloszlattott, nincs egyéb hátra, mint hogy magát a volt körmányszék minden egyes tagjának becses emlékébe ajánlja, — felkérte egyúttal a kir. biztossághoz kinevezett miniszteri hivatalnokokat, hogy az eskütellet végett e teremben maradjanak; mire a volt főkörmányszék tagjai a kir. biztossá-ghoz kinevezettek kivül, a terem elhagyták.

Királyi biztos úr ő exolja ékes szavakkal üdvözlőlvén a kir. biztosság személyzetét, mindenek-előtt felolvastatta ő cs. s apost. királyi Felségének f. év április 17-éről kelt és gróf Andrássy Gyula miniszterelnök ellenjegyzésével ellátott azon legf. kéziratát, melylyel eddigi te-vékenységének teljes elismerése mellett ő exolja erdélyi kir. biztossá újból kinevezetett.

Ezen legf. kézirat után felolvastattak a bel-ügyminiszternek a törvényhatóságokhoz és azok főnökeihez intézett a kir. biztosság felállításáról szóló köriratok és a kir. biztosi hatáskör szabályai.

Ezután következett az eskütellet. Mindenek-előtt kir. biztos ur feleskette Nagy Elek minisz-teri tanácsos urat, s ez a kir. biztosságnál lévő osztálytanácsosokat, titkárokat és az orsz. főor-vost; végre Gebbel K. osztálytanácsos feleskette a hátralévő összes személyzetet külön esküforma szerint.

Az eskü letétele után

Kááli Nagy Elek, ministeri tanácsos ur a kir. biztosi kirendeltség nevében a következő beszédet tartotta:

Nagyméltóságú gróf erdélyi királyi Biztos ur!

Kegyetemes uram!

Ezelőtt néhány percczel valánk tanui, hogy a királyi körmányszék, Erdélynek eddigi külön kormány-közege, a törvény folytán király ő felsége rendeleté-nél fogva létezni megszűnt; a Magyarországgal lett törvényes egyesülésből és a felelős alkotmányos kor-mányszat egységéből, önként következett ez, s minden esetre oly esemény mely nagy fontosságu pontot képez a haza erdélyi területe történetében.

De ez a hazai ministeri kormány viszonti életbe léptével sem volt s nem lehetett egy percz műve, már csak azért sem, mert az 1848-ik évi kolozsvári 1-ső törvényezikk a közös törvényhozás rendelkezéseig a körmányszéket fenntartotta, s ennek további sorsa Erdély egyesítése kérdésével a legszorosabb kapcsolatban volt.

Ezen, elhatározást váró függő állapot reánk nézve azon szerencsét eredményezé, hogy excellenciát mint királyi biztost, és e minőségben egyszersmind a már volt k. körmányszék elnökét körünkben tisz-telhesünk, s mindnyáján tanui lehessünk annak, hogy excellenciád mily állambölcsésséggel, mily kimélettel és tapintattal, s mily kifáradhatatlan tevékenységgel készíté elő azt, hogy a törvényhozás az 1868-ik évi 43-ik törvényezikk által az egyesítés részletes szabályozásáról végre biztosan rendelkezessék, s a legfőbb kormány és a hatóságok közvetlen érintkezése Erdélyben is életbe lépven, a k. körmányszék további fenntartása feleslegessé válhassék.

Királyi biztosi sikerdus működésével excellen-tiád nem csak ő császári s apostoli királyi Felsége legfelsőbb elismerését, de egyúttal Erdély köztiszeletét, szeretetét és hálás ragaszkodását is a legmél-tóbban kiérdemelte.

Azonban az egygyé alakulás keresztül vitele körül még sok a teendő, maga az említett törvény több nagy fontosságu kérdés megoldását még a további törvényhozásnak tartotta fenn, végszakaszában pedig a magyar királyi ministeriumot a végrehajtásra nézve akként hatalmazta fel, hogy mind azon intézkedéseket is megtehesse, s mind azon kiviteli módokat is alkalmazhassa, melyek a helyi viszonyokhoz képest szükségesek lesznek.

Ily körülmények közt mind a közmeggyőző-dés, mind a kormány nézete, mind pedig ő Felsége legfelsőbb akarata egyértelműleg nyilatkozott oda, hogy a királyi biztosi működésnek, ha bár ideiglen, továbbra is szükségképp fenn kell tartatnia, mihez-képest a legmélyebb hódolattal tiszteltű ő Felsége azon elhatározását, melylyel excellenciát, a szeren-csés kezdőt, a sikerdus működőt, a befejezés felada-tával is megbizni méltóztatott, és valamint a legfelsőbb határozat általános megelégedéssel találkozott, úgy mi

is felelte szerencséseknek érezzük magunkat, hogy mostani hivatali állásunk elfoglalásával arra vagyunk hivatva, mikép excellenciád tiszta hazafi törekvéseinek, megpróbált bölcsességű intézkedéseinek parányi tehet-ségünk szerint körünkhöz képest előmozdítani lehessünk. Mi egész készséggel ajánljuk fel erre minden erőnket, s magunkat excellenciád tapasztalt kegyébe ajánlva, a legőszintébb, a legtisztább érzéssel kívánjuk hogy a mindenható Isten excellenciát zavartalan épegsz-ségben, munkabíró tevékenységben, a fejedelem és haza javára hosszasan s boldogul éltesse!

Végül kir. biztos ur szólott még pár köteles-ségre intő és buzdító szót.

A gyűlést a kir. biztos ur által adott mint-egy 50 terítékű ebéd követte, hol a legelső poharat kir. biztos ur emelte a királyi párra, hangsu-lyozván, hogy a mai nap, ma fejeztetvén be teljesen Erdélynek az anyahonnai uniója, korszakot képez; ezt pedig király ő Felségének köszönhetjük legelső sorban. Az e toasztot követett viharos éljen után kir. biztos ur a miniszterium kebelébe távozókra, s első sorban Groisz Gusztáv miniszteri tanácsosra köszöntött, mint olyanra, ki nagy szakavatottságá-val, ernyedetlen munkásságával, és odaadásával két évi nehéz működését megkönnyítette. Ezután a kir. biztosságnál maradókra s ezek közül első sorban Nagy Elek minisz. tanácsra, mint derék hazafi-ra, s ismeretdus kormányférfira emelt poharat; vég-re a Lipót rend közép keresztjével most disztett Bornemissza Jánosra köszöntött ő nmga. Ké-sőbb b. Kemény Domokos a kir. biztos urnak, Erdély körül kifejtett s e hon lakói szívébe vésett, maradandó érdemeit sorolván elé, zajos éljenek közt emelte poharát ő nmga.

Pest, április 26. 1869. *)

(r. l.) A különbéle s valóban a nemzet éle-tébe vágó ünnepélyek napjait éljük, melyeknek ha majd elmúlt zaja, kezdetét veendi a szorgos és fontos munka. Ennek sikerétől függ az ország bol-dogsága, népeinek jóléte.

Az országgyűlést megnyitó trónbeszédét most már az egész haza ismeri, s mindazok, kik azt figyelemmel olvasták, bizonyára egyetértendnek ve-lem abban, hogy fejedelem eddig még alig szólta a törvényhozás egyik factorához az országgyűléshez, egyszerűbben, de egyszersmind komolyab-ban és határozottabban. A királyi szózat egész so-rát jelöli ki azon teendőknél, melyek országgyű-lésünkre várnak, melyek helyes megoldásától ha-zánk belső fejlődése függ, s a melyek iránti sür-gős és alapos intézkedést kétségkívül pártkülönb-ség nélkül szükségesnek lát mindenki.

Törvényhozásunknak nincs egyéb teendője, mint szorgalommal, lelkiismeretes buzgósággal kö-vetni a fejedelmi ujjmutatást, s hazánk a mostani országgyűlés mandatumának tartama alatt évtize-deket baladhat.

Miként már jelzem, tegnap ment véghez a József nádor szobor leleplezésének szintén orszá-gos ünnepélye is.

Ismétlem, országos ünnepélye, mert hiszen a férfi, kinek emlékére a szobor állítattott, az ország körül szerzett érdemekben öszült meg, mely érde-meket a hálás nemzet az 1847-iki egyik törvény-cikkben is elismert és megörökített,

A szobor, Halbig müncheni jeles tanár műve, mintegy két ölnyi szürke gránit talapzaton áll, 15 láb magas, 70—80 mázsa bronzot tartal-maz, és a boldog emlékeztető nádot a szent István-rend dísz jelmezében tündeti elő fedetlen füllel, ko-csagtollas kalpagját jobbában tartva. Ugyancsak a müncheni királyi öntődében még 1858-ban készült és felállításra 1860 május 1-őjére tűzött ki, de elhalasztott, részint azért, mert kétség merült fel az iránt: ezelszert-e a szent István-rend dísz jel-meze, nem volna e alkalmasabb a magyar dísz ru-ba; részint pedig: mert sokan kedvezőtlennek tar-tották az időt az ünnepély megtartására, be akar-ván várni, míg a dynastia s a nemzet között létre jő ismét — annyi kölcsönösen kínos év után — az egyetértés, melynek mintegy megpecsétlésére volna szolgálendő az uralkodóház egyik kitűnő tagjának, ekként czélbavett megörökítése. A béko most már helyreállt a fejedelem és nemzet között, s a kétol-dalu szerződésen, különösen a nemzet öszinteségé-nek jelvénye gyanánt mint erősítő pecsét áll a fo-ladhetlen nádor emlékének szentelt s tegnap leleple-zett szobor is.

Az országos ünnepély díszét emelék a ki-rály és királyné, a budai palotából egészen a József-terig, majd vissza mindenütt viharos éljenzés-sel fogadtatván a roppant számmal egybegyűlt nép által; továbbá Albrecht, Károly Lajos és József cs. k. főbék. Jelen volt az ország színe; világi s egyházi főméltóságok, az országgyűlés tagjai, több küldöttség és beláthatlan sokaság ő Felségé-hez Pest városa főpolgármestere intéz az üdvözlő beszédet. Leleplezés alatt dalárdáink Kőlesey himnuszát énekelték, a harangok zúgtak, az ágyuk durrogtak. Valóban nagyszerű s fölemelő látvány!

A szobrot művészi remeknek mondják. Készí-tője külön audientia fogadtatott a király által, a

*) Lapunk beírta után érkezvén, mult számunkból kimaradt, de azért érdekességéből mit sem veszített.

ki személyesen díszíté fel mellét a vaskorona-renddel, és az udvari ebédre is meghívott.

A tegnapi ünnepélyek sorát a miniszterelnök bálja zárta be, melyen mintegy nyolcz száz vendég gyűlt össze. Ő Felsége a király és királyné esti 10 órakor jelentek meg a már említett főhercegekkel, lelkesült éljenekkel fogadtattak, s éjféltáncig időztek, ez alatt sok dőlőt és urat mutattatván be magoknak, s többekkel leereszkedő kegygyel társalkodván. Ő Felsége a király többek között Wahrman Mór Pest lipótvárosi képviselővel is beszélgetett, a királynő pedig dr. Falk Miksát a „Pesther Lloyd“ szerkesztőjét tüntette ki ekként.

Andrássy Gyula gróf teamei ez alkalommal a legfényesebb társaság légyottját képezték. Jelen voltak a miniszterek — a beteges Mikó gróf kivételével — a cs. kir. tábornoki kar, több honvéd törzstiszt, ezek között Hollán Ernő államtitkár ezredesi egyenruhában, a felső- s alsóház tagjai csaknem mind; még a szélsőbal sem hiányzott, az irodalom képviselői. A többi vendégek koszorujában leginkább Liszt abbé, Türr tábornok bájós nejével és Halbig tanár gerjesztettek magok iránt közérdekeltséget. A tánczvigalom csaknem reggelig tartott.

Ő Felsége ma délelben az országgyűlés mindkét háza tagjainak hódolatát fogadta, mely alkalommal ismét a palota ormán lengett a magyar s horvát nemzeti lobogó, és ezután a királynővel s Mária Valeria főhercegnővel Gödöllőre utazott.

Az ünnepélyek zaja lecsendesült, már-már itt vannak a munka napjai, és annak sikeres bevégezése után ismét ünnepély lesz, az ország üli majd a boldogság, a jólét ünnepélyét, áldást fogván mondani azokra, kik e boldogságot, e jólétet bölcs törvények alkotásával megalapították.

Az „Esti Lap“ a felsőház reformjáról.

„Mi most a magyar felsőház? s milyennek kellene lenni? e két kérdésre feleletül, ha nézegetem e lapok hasábjain előadhatom, úgy hiszem, hogy hirlapírói kötelességemet fogom teljesíteni.

A magyar felsőház, fájdalom, jelenleg csak valamivel több a semmivel, s mint ilyen teljesen képtelen, hogy az alkotmány gépezetében oly fontos és nélkülözhetlen mérséklő hivatásának eleget tehesen.

Oly elemekből van ugyanis összealkotva, melyekben, a jelen XIX. század második felében, a legkisebb életérő sem rejlik. Mert a berezegi, grófi és bárói címek mai napság már sem vagyoni, sem szellemi tulajdonokat kizárólag nem képviselnek. Volt-e idő hazánkban, midőn az erő, a hatalom, az értelmiség és vagyon ezen címekhez volt kötve s így a felsőház olyan volt, a milyennek lenni kellett, elhatározni nem akarom, — de annyi bizonyos, hogy napjainkban a felsőházat jelen alakjában életrevaló organumnak senki sem tarthatja, méltóságosságát senki el nem ismerheti, s ennél fogva nem is illetheti azon tisztelettel, melyet egy ily fontos testület, ha majd újjáalakítatik, jogosan megkövetelhet.

Távol legyen tőlem, hogy én jelenlegi felsőházunk egyes tagjairól akarnék valami sértőt mondani, sőt legfőbb óhajtam, hogy azok, kik valóban méltók és jogosultak egy ily ország felsőházában helyet foglalni, semmiesetre se zárassanak ki, sőt minden út és alkalom adassék, hogy tudományukat, bölcsességüket és az ország ügyeivel szorosban egybefüggő nagy érdekeiket kellőleg érvényre juttathassák.

Korunkban a születés senkinek sem adhat oly jogokat, melyeknek gyakorlása csak személyes érdemek kifolyása lehet.

A felsőháznak a születési jogra alapított eddigi rendszere tehát határozottan elvetendő.

Ha azt nem akarjuk, hogy alkotmányos monarchiának ezen egyik hatalmas oszlopa, ezutánra is guny s végre még megvetés tárgya is legyen.

A másik elem, melynek tagjai hivataluknál fogva ülnek felsőházunkban — két részre osztható, u. m. polgári és egyházi. Az eddig itt helyet foglalt polgári méltóságok is (zászlós urak és főispánok) többnyire pendantjai voltak a születési aristokratának; mert e hivatalok már századok óta ugyszólván üres méltóságok levén, azok elnyerésére nem annyira személyes érdemek, mint születés, fényes összeköttetés s más effélék kívántattak, — ennél fogva jelenleg ezek sem képviselik az államéletnek semmiféle életérő részét. Zászlós urakra többé nincs szükségünk, ott van azok helyett a kilencz miniszter!

Füreses de igaz, hogy legtöbbet tépázzák könnyű vért újdonságaink a felsőház egyházi elemét, pedig csak ezen egyetlen egy csoport az, mely oda személyes érdemei által emelkedhetik. Igaz ugyan, hogy ez érdemek néha nem hazai mértékkel méretek — s igaz, hogy történetünk sok haszontalan főpapról emlékezik — de ha felsőházunk teljes kidomborodása óta tud egy-egy emlékeztető mozzanatot felmutatni, annak tényezői mindig a főpapok közül kerültek ki.

Obajlandó tehát, sőt nélkülözhetlen feltételnek tartom, hogy jeles főpapjaink tagjai legyenek felsőházunknak, de hogy e jogot akármelyik felekezet clerusa kizárólagosan gyakorolhassa, határozottan elvetendőnek tartom.

Ha saját ereimben is nem érezném Magyarország életrevalóságának hatalmas lüktetését, meg kellene döbbernem a gondolatnál, hogy felsőházunkban egyetlen használható tiszta elemet sem találtam.

De állam életünk egészséges és hatalmas eleméből könnyen és nagy sikerrel lehet helyettesíteni a korhadt romokat.

Felsőházunknak az egyház arisztessai (aristokratia) ból kell állania a szó legnemesebb értelmében. Minden egyes tagjának olyannak kell lenni, hogy elmondhassuk rólok Junius következő szavait: „Pontosságának és befolyásának tudatában parlamenti eljárását csak felsőházi alkotmányos kötelessége szabályozza. Önmagát a törvények öreül tekintti.

Kész a kormány igazságos előterjesztéseit pártolni, de kész arra is, hogy a miniszterek magaviseletét figyelmesen ellenőrizze; a pártok ki csapongásainak ép oly szilárdul ellenszegül, mint a hatalom terjeszkedésének.

Szintoly kevéssé képes saját személye vagy kegyencei részére a miniszterekkel alkudozni, mint odáig leereszkedni, hogy az ellenzéki csel-szövényekbe merüljön.

Ha a parlamentben valami fontos kérdés véleményre hívja fel, a legmagasabb miniszter is figyelemmel és tisztelettel hallgatja ki.

Tekintélye a kormány szabályait vagy szentesíti, vagy hitelétől fosztja meg.

A nép reá mint védőre néz; a derék fejedelem pedig benne oly kormányfőrt bir, kinek belátására és egyenességére bizon támaszkodhatik.

Nálunk közlebebről az is sokban csökkenté a felsőház nélkülözhetlen tekintélyét, hogy legjelesebb tehetségei más politikai párthoz tartoztak volt, mint a jelenlegi kormányon ülő; alsóházunk ugyszólván a győzelemre jutott többségből — felsőházunk a legyőzött kisebbségből állott; és ha valaki e felsőházban csak hajszaínyt is tért el a győzők politikájától — zuglapok és utcai szónokok rikolták füleikbe: Vae victis! hogy is merészelték szólni ti ilyen-olyan vakondok!?

De legyen csak a felsőház realis érdekek képviselője — érezzük csak beszédjeikben a hazaszeretet nemes hevét — a legyőzöttek keserű emlékei nélkül; tudjuk csak, hogy fensőbbeségük igaz jogon és hasznos törvényen alapul; halljuk csak, hogy az állam legdrágább érdekei a haladás, a jólét és nemes törekvések érdekében emelnek bátor szót; bizonynyal Magyarország minden alkotmányos polgára teljes mértékben respectálni fogja.

A felsőháznak okvetlenül vitalis érdekeket kell képviselni, ennél fogva a lehető leggyökeresebb reformra van szüksége s ezt leginkább ép azoknak kell sürgetni, kik érzik magukban és tudják, hogy helyük ott leend.

Nézetem szerint a magyar felsőházba elég lenne 360 tag (az angol felsőház 468 tagból áll); ebből $\frac{1}{12}$ -részt (180 tag) választanának a magyar koronaterület azon polgárai, kik fekvő birtokuk (földbirtok és ház) után 500 forint egyenes adót fizetnek; mandátumuk szólna 10 évre. Ugyanevak $\frac{2}{12}$ -részt (60 tag) nevezne ki a korona örökös, de nem örökölhető felsőházi joggal.

Az utolsó $\frac{2}{12}$ -részt újból választás útján betöltendőleg s 10 éves mandátummal fel kellene osztani: a m. t. akademia, a m. kir. egyetem, a főbiróságok, magyar kir. akademiák, főiskolák és iparkamarák közt. *)

Az így összeállított felsőház elnökeit nevezné ki a korona s többi hivatalnokait választaná maga. — Határozathozatalra 100 tag jelenléte kívánatnék stb. Ily felsőház nyilatkozatának volna aztán jelentősége, s ily felsőház tagjának lehetne bátorsága saját véleményét mondani ki, a nélkül, hogy akár a neveltségessé válástól, akár a tömeg insulzusától kellene tartani...

De míg felsőházunk ezen vagy más tervezet szerint gyökeres reformon át nem megy, addig lényege oly árnyék, melyet a mult idők sötéte korunk verőfényes egére vet, s összes eljárása hó-kusz-pókusz, bábjáték — holott alkotmányos életünk küzdelmeiben mint tartalékseregnek tekintélyes és döntő befolyást kellene gyakorolnia.

*) Mi a felsőház átalakítási reformját, a tagok felosztását illetőleg, úgy vélnök legcélszerűbben eszközölhetőnek, ha az „Esti Lap“ által alapul felvett 360 tagból — kiknek mandátuma három parlamenti ülészsakra szólna, kivéve a korona által élethossziglan kinevezett 60 tagot — választanának: a földbirtok és ház után 500 frt. o. é. adót fizető polgárok 120-át, az újan szervezendő megyék és városok értelmisége (bizottmánya, képviselő testülete) közösen 90-et, — a m. tud. akademia, egyetemek, akademiák, főiskolák, főbiróságok és iparkamarák 60-át; kinevezne: a korona örökösén 60-át, a kormány az illető három ülészsakra 30-át. Egyebekben osztjuk az „Esti Lap“ által kifejtett nézeteket. Az új felsőház tagjainak általunk érintett felosztási módokzatánál alapeszménk: a népképviselői alapokon támaszkodó helyhatóságok legyenek részesei ama törvényhozási factornak, melynek hivatása: öröködni a törvények felett, s mérsékelni a parlamentarizmus működés fokozatos haladását; szerintünk, ha a helyhatóságok is tagokat választanának a korszerűleg újraalakított felsőházba, e jog képezné az önkormányzatnak legméltóbb koronáját, s egyúttal ez bizonyos szellemi kapcsolatot lenne a városi és vidéki értelmiség között.

A szerk.

Az 1869. ápril 26-ig megválasztott képviselők névsora.

1. Megyék, kerületek, vidékek és székek. Abaújmegye: Semsey Albert j., Csörghe László j., gr. Károlyi Ede b., Gabriel István b., Péchy Tamás b. Alsófehérmegye: b. Kemény István j., Barsay Ákos j. Aradmegye: Ormos Sándor j., Bobus Zsig. j., Román Miron j., Joanescu Lázár j., Mocsonyi Antal b., Popovics Zsigmond b. Aranyosszék: Zeyk József j., Gál Miklós j. Árva megye: Gorove István j., Zmeskál Zoltán jobb. Bácsmegye: Pilaszanovics József b., Jámor Pál b., Kürthy István b., Gromon Dezső b., Jankovics Gyula b., báró Rudics József j., Somsich Pál j., Paulini Tóth Vilmos j., Latinovics Vincze b., Vukovics Sebő b. Baranyamegye: Térey Pál j., Henszelmann Imre b., Vajda János b., Dietrich Ignác b., Siskovich Tamás b., Simonyi Ernő b., Koesuth Ferencz b. Barsamegye: Samassa József j., Várdi János j., Kaldrovics András j. Belső-Szolnokmegye: Betegh Kelemen j., gr. Bethlen Sándor j. Besztercevidék: Sluger Károly j., Lang Gusztáv j. Békés megye: Táncsis Mihály b., Erdőgh Frigyes b. Bereghmegye: Pásztélyi János j., Buday Sándor j., Bay Ferencz j., Lónyai Menyhért j. Bihar megye: Gáspár András b., Szunyogh Albert b., Móriéz Pál b., gr. Zichy Jenő j., Klobusiczky Ágost j., Fráter Imre b., Román Sándor b., Joanescu Döme j., Csanády Sándor b., Dezső Szaniszló b., Farkas Elek b., br. Simonyi Lajos b. Borsodmegye: Orosz Mihály j., Prónay József b., Brezovay László j., br. Vay Béla j., Ragályi Gyula b., Szepesey Gyula j. Brassóvidék: Bümches Frigyes j., Wächter Frigyes j. Csanádmegye: Erkövy j., Szontagh Pál b. Csikszék: Antalfy Károly j., Lázár Dénes j. Csongrád: Bogó Sándor b., Ivánka Imre b. Dobokamegye: Kéthelyi József j., gr. Vass Samu j. Fehérmegye: gr. Zichy Nándor j., Madarász József b., Salamon Lajos b., Szűgyéni László j., Madarász József b. Felsőfehérmegye: Barta Lajos j., Horváth János j. Fogarasvidék: Antonelli János j., Benedek Gyula j. Esztergom: Andrássy Gyula b., Keményfi János j. Gömör: Szentiványi Károly j., Latinák Rezső j., Szontagh Pál j., Dapsy Vilmos j., Török Sándor j., Hevessy Bertalan b. Győr megye: Rónay Jácint j., Földváry Miklós j., Eöry Sándor b. Hajdúkertlet: Tury Sámuel j., Oláh Miklós b. Háromszék: Berde Mózes j., Tury Gergely b. Heves: Kovács László j., b. Orszay Elek b., Almásy Sándor b., Székely Péter b., Németh Albert b., Fekér Mihály b., Pétery Károly b. Hont: Paczolay János j., Ivánka Zsigmond j., Majláth István j. Hunyadmegye: Makray László b., Kendeffy Árpád j. Kolozsmegye: Zeyk Károly j., Hosszu József j. Komárom: Ordódy Pál j., Milkovics Zsigmond b., Ghyezy Ignác b., Zámory Kálmán b. Köhalmos: Lindner Gusztáv j., Melasz Vilmos j. Kőzépszolnok: Urbázy György j., báró Wesselényi József j., Kur Jenő j. Kővárvidék: Buttyán László j., Papp József j. Krassómegye: Maniu Aurél j., Wlad Alajos j., Ivannovics György j., Gränzenstein Gusztáv j., Babes Vincze b. Krasznamegye: Deaky Lajos b., Kabos Imre b. Küküllőmegye: gr. Bethlen Farkas j., Szilágyi Lajos b. Liptó megye: Szentiványi Adolf j., Madocsányi Pál j. Marosszék: gr. Teleki Domokos j., Nagy Sámuel j. Máramaros: Szaplonecz József b., Várady Gábor b., Hrabár Manó b., Mihályi Péter j., Jurka Vazul j., Pasztélyi János j. Medgyesszék: Binder Lajos j., Gräser Frigyes j. Mosonmegye: gr. Zichy Victor j., Jankovics Antal j. Nagy-Sinkszék: Eitel Frigyes j., Zweier Elek j. Naszódvidék: Papp Zsigmond j., Pap Elek j. Nógrád: Plachy Tamás b., Huszár István j., Muzslay Sándor j., Pulszky Ferencz j., Kubinka Ferencz j., gr. Forgách Antal j. Nyitra: Tóth Vilmos j., br. Wodianer Albert j., Szuppan Zsigmond j., Turesányi Ede j., Ocskay Rud. j., Jeszenszky Lajos j., Buzinkay Pál j., gróf Berényi Ferencz j., Rudnay István j., Kuba János j., Brogyányi Vincze j. Pest megye: gr. Ráday László b., Drágffy Sándor b., Beniczky Ödön b., gr. Keglevich Béla b., Halász Boldizsár b., Rákóczy János b., Jankovics Miklós b., Zlinszky György b., Nyáry Pál b. Pozsony: Prileszky Tádé j., Szüllő Géza j., Lusics Bódog b., Olgyai Zsigmond j., id. gr. Zichy József j., ifj. gr. Zichy j., Nagy János b. Krassócsanak Ferencz b. Sáros megye: Bujanovics Sándor j., Dienes József j., Semsey Pál j., Bánó József j., Berzeviczy Tivadar j., gr. Szirmay Ferencz j. Segesvárszék: Fabriszky Károly j., Thál Károly j. Somogy: Kossuth Lajos b., P. Szathmáry Károly b., Mednyánszky Sándor b., Clementisz Gábor b., Sárközy Béla b., Mátyus Aristides b., Horváth Sándor b., Sréter Lajos b. Sopron: Hoffmann Pál j., Halmosy Endre j., hg. Eszterházy Pál j., Hügyész Gyula j., Ürményi Miksa j., Török Sándor j. Szabolcs megye: Bónis Sámuel b., Kállay Manó b., Somossy Ignác b., Piliay Lajos b., Molnár Endre b. Szathmármegye: Boros Pál j., br. Vay Mihály b., Kende Kanut b., Domahidy Ferencz b., Vályi János b., gróf Degenfeld Béla j., Stoll Károly j. Szászsebeszék: Binder Mihály j., Lenhardt Károly j. Szászvárosszék: Tanárky Gedeon j., Wagner Frigyes j. Szebenzék: Rannicher Jakab j., Kapp Gusztáv j. Szepes megye: Zsedényi Ede j., Ludwig János b., Raisz Szilárd j., gr. Csáky Tivadar j., Zahornács

ky Bálint b., Fest Imre j. Szerdahelyszék: Fillenbaum Ferencz j., Bümches Gyula j. Temes megye: Ivacsokics György j., Róth László j., Fülepp Lipót j., Janicsáry Sándor j., Onossy Mátyás j., Nedeczky István j., Vukovics Sebő b., Mocsonyi György b. Tolnamegye: Szeniczey Ödön j. Dörny János b., Szluba Ignác b., Szluba Benedek b., Perczel Béla j., Perczel István b. Tordamegye: Tisza László b., b. Bánffy János j. Tornamegye: Wodianer Béla j., Koós József b. Torontálmegye: Prick József j., Dániel Pál j., Huszár Imre b., Rónay Lajos j., Miletics Swetozar b., Grunjeszku Lázár b., Bogdán Vincze j., Babes Vincze bal. Trencsémmegye: Kvassay László j., Máday Lajos j., Szilvay Károly j., Krajcsik János j., Sztányi Bernát j., Urbanovszky Ernő j., Vihlay József j., Uhlárik János b. Thurócsmegye: Justh József j., Just Kálmán j. Udvarhelyszék: gr. Bethlen János j., Ugron László j. Ugocsa megye: b. Perényi Zsigmond j., Szentpály Jenő j. Ungmegye: Pribék Antal j., Petrovay Ákos j., gr. Buttler Sándor j., Nehrebecki Sándor j. Ujegyházzsék: Simonis Ferencz j., Drottler Vilmos j. Zalamegye: Sümeghy Ferencz j., Kerkápolyi Mór b., Nagy Károly b., Tassy Miklós b., Gaál András b., Hertelendy Kálmán j., Királyi Pál j., Molnár Pál j., Szabó Imre j. Zarándmegye: Hodossiu József b., Borlea Zsigmond b. Zemplénmegye: gr. Andrássy Gyula j., Molnár József j., Szirmay Ödön j., Kazinczy István j., Szakácsi Dániel b., Kossuth Pál j., Harkányi Károly j., Zalay István j. Zólyom: Lehoczky Egyed j., Radvánszky Károly j., Plachi Lajos j. Jász- és Kunság: Varró Sámuel b., Pethes József b., Hajdu Ignác b., Ivánka Imre b. Vas megye: Horváth Boldizsár j., Szalay Sándor b., Szabó Miklós j., Ernuszta Kelemen j., Hollán Ernő j., Radó Kálmán j., Széll Kálmán j., Berke József b., Bezerédj László j., Horváth Elek b. Veszprémmegye: Matkovics Tivadar b., Késmárky József j., gróf Eszterházy Pál j., Gaál Péter b., gr. Zichy Manó j., Ányos István j.

2. Városok. Abruabánya: Bittó István j. Arad: Atzél Péter j. Baja: Tóth Kálmán b. Békés: Gonda László b. Bereczk: gr. Kálnoky Pál j. Besztercebánya: Halassy Gyula j. Bözörmény: Ercsey Lajos b. Csaba: Boczkó Dániel b. Csik-Szereda: Geczó János j. Csongrád: Éber István b. Czepléd: Bobory Károly b. — Debreczen: Tisza Kálmán b., Kiss Lajos b., Patay István b. — Egerben: Csiky Sándor b. Erzsébetváros: Patrubány Gerő j., Dániel Márton j. Esztergom: Kollár Antal b. Fegyőháza: Fazakas Alajos b. Fiume: Ciotta Ferencz j. Gyöngyös: Berecz Ferencz bal. Győr: Kautz Gyula j. Gyula: Beliczey István b. Gyulafehérvár: b. Kemény Gábor j. Török Dániel j. Halas: Szilády Áron b. Hátszeg: Barsay Kálmán j. H. M. Várhely: Szilágyi Virgil b. Illyefalva: Benkő József j. Jászberény: Sipos Orbán b. Kassa: Rimanóczy Ferencz j. Kecskemét: Horváth Döme j. Kiss Miklós b. Kézdi-Várhely: Papp Lajos j. Kolozsvár: gr. Mikó Imre j. Szabó József j. Kolos: Kerkápoly Károly j. Komárom: Ghyezy Kálmán b. Körmöcz: báró Sirlényi Béla j. Lugos: Mocsonyi b. Makó: Dobsa Lajos b. Maros-Várhely: Fekete József j., Petri Ádám jobb. Miskolc: Mocsaý Lajos b., Kun János b. Nagy-Becskerek: Stratimirovics György j. Nagy-Kikinda: Csernovics Péter b. Nagy-Várad: Györfly Gyula b. Nagykőrös: Gubody Sándor b. Nyiregyháza: Vidlicskai József b. Oláhfalva: Gaál Ján. j. Pápa: Szabó Imre j. Pécs: Irányi Dániel b. Pest: Wahrmann Mór j., Vidats János b., Deák Ferencz j., Csernátony Lajos b., Jókai Mór b. Pozsony: Lónyay Menyhért j., Szilágyi József j. Selmecz: b. Mednyánszky Dénes j. Székesfehérvár: Schwarcz Gyula b. Szarvas: b. Podmaniczky Frigyes bal. Szatmár: Kiss János b. Szeged: Ludwig János b., Horváth Mihály j. Szentcs: Kossuth Lajos b. Szabadka: Mukics Ernő b., Varga Károly b. Seps-Szt. György: Császáry Bálint j. Szamosújvár: Gajzágó Salamon j. Simai Gergely j. Szék: Éber Nándor j. Temesvár: Klapka György j. Udvarhely: Boér János j. Ujvidék: még nem választott. Vajda-Hunyad: Benedicty Albert b. Versetz: Pászt Vilmos j. Vizakna: Szűcs Sándor j. Zombor: Kolyovits Antal b.

Horvátország: Anker Hugó, Barabás Sándor, Battagliarini Pál, Bedekovics Kálmán, Czár János, Fodrőczy Sándor, Filippovics Simon, Hatz Vilmos, Hervois István, Horváth János, Janko István, Jozipovits István, Jurkovits János, Keresztury Ede, Karljevits Benjamin, Kugler István, gr. Khuen Henrik, Sábás Antal, Maller Károly, gr. Orsics Nándor, gr. Pejacevics Nándor, gr. Pejacevics László, báró Rauch György, Snhaj Imre, Sulyok Ede, Simics Ign., Tomasich József, Vukovics István, Zúvics József, mind j.

A főrendek és a képviselőház fogadtatása Ő Felségénél

április hó 26-kán.

Az országgyűlés két házának fogadtatása Ő Felsége által ápril 26 kán épen egy ment véghez, mint ezt a szertartási rend megállapítja.

Tizenkét órakor Ő Felsége megjelent a trónteremben, hol az alsóház elnöke következő beszédet mondá:

Felséges Császár és Apostoli király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Az országgyűlésileg egybegyűlt képviselők testületének ma jutott azon szerencse, hogy hódoló tiszteletét Felséged királyi székének számolyánál letehesse.

A Felséged vezérlete alatt lefolyt közelebbi országgyűlés a trónnak és a hazának egymástól külön nem választható érdekeit honfiai buzgalommal törekedett előmozdítani, — s e törekvés már eddig is örömdetesen gyümölcsözőt a szellemi emelkedés s az anyagi jólét észlelhető fejlődése által.

Mi is, kiket a nemzet ezen országgyűlésre bizalmával megajándékozott, mely hódolattal ajánljuk fel Felségednek teljes készséggel közreműködésünket, s ertvedetlen munkásságunkat mindazokra nézve, miket a trón s a haza érdekei megkívánnak.

Fogadjon Felséged szokott atyai kegyelmével hű ragaszkodásunk s törhetlen hűségünk kifejezését, — fogadjon szívünk mélyéből fakadó azon forró óhajátunkat, hogy az egek Ura Felségedet s Felséges királyi Asszonyunkat, ki magának Felségeddel együtt a nemzet szívében örök időkre maradandó hálás emléket biztosított, az ország boldogítására számos évekig éltesse!

Erre ő Felsége következőleg válaszolt:

„Öszinte rokonszenvvel viszonzom Önök tiszteletét.

A korszerű haladás elutasíthatlan érdekei Önök tevékenységét fokozott mérvben fogják igénybe venni.

A teendők nagy halmaza vár gyors megoldásra, mint megannyi előfeltétele Magyarország fejlődésének és virágzásának.

Bizton remélem, hogy hazafini egyetértéssel fognak Önök e nemes cél felé törekedni, s hogy a jelen országgyűlés gazdag leendő gyakorlati eredményekben.

E legmagasb szavakat szólni nem akaró éljenzés követte.

Most következett az egyes képviselők bemutatása.

1 órakor a főrendek s királyi hivatalosok bemutatása ment véghez, hol a herceg-prímás szónokolt:

„Azon vigasztaló s Felséged által is méltán ápolott reményt — mondá szónok — hogy az országgyűlés ez új törvényhozási szakban is minden igazolható irányban kedvező sikerrel s hathatós eredménnyel folytatandja tündös munkásságát, a főrendek annál jogosultabbnak hiszik, minthogy császári s Apost. kir. Felséged maga tűzte ki a józan haladás zászlóját, s minthogy a szentesített jogalap, melyre a közbizalom oszlopát újabb századok számára lerakni hivatva vagyunk, a nemzet többségének legújabb alkotmányos szövege által ismét szilárdabb lett.

Istenben bízunk, hogy e szent cél császári s Apost. kir. Felséged dicső uralkodása alatt egyetértéssel megőrizni s megszilárdítani sikerülend; s hálás indulattal hajlunk meg azon édes anyai kéz előtt, mely a Felséges királyi család s a magyar nemzet közt oly meleg részvétellel fűzi a szeretet gyémánt kapcsait.

Mire ő Felsége hasonlólag hangos „éljen”-ek közt következőleg válaszolt:

„Meg vagyok győződve, hogy szavaikat öszinte vonzalom és ragaszkodás sugallja, s hogy atyai szándékaim valószínűsítésére buzgó támogatásukra mindenkor számíthatok.

Azért kedvesen fogadom s szívből viszonzom Önök tiszteletét.

Erre következett a főrendház tagjainak bemutatása.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése ápr. 26-án.

Korelnök: Pribék Antal. Korjegyzők: Jankovich Gyula, b. Perényi Zsigmond.

A miniszterek közül jelen vannak: b. Eötvös József, Horváth Boldizsár, b. Wenckheim Béla, Lónyay Menyhért, Bedekovics Kálmán és gr. Mikó Imre miniszterek.

B. Perényi Zsigmond jegyző felolvassa a szombati ülés jegyzőkönyvét, mely ellen

Várady Gábor azon kifogást teszi, hogy jegyzőkönyvbe nem foglalható az, hogy a trónbeszéd felolvasása a képviselők közhelyesítése közt történt. E kifejezést tehát kihagyatni kívánja, mi elfogadtatván, a jegyzőkönyv hitelesítették.

Elnök, mielőtt a képviselők megbízó leveleiket bemutatnák, bemutatja azon kérvények jegyzékét, melyek egyes választások ellen beadattak, kérdezve, kívánja-e a ház e jegyzéket felolvastatni.

Egy rész fölsőlegesen tartja a felolvasást, a többség azonban kívánja azt. — Mi már mult számunkban közöltük.

A panaszlevelek e jegyzéke felolvasztatván,

Elnök felszólítja a képviselőket megbízóleveleiknek a ház asztalára letételére.

A megbízólevelek mind átadtatván,

Elnök tudatja, hogy holnapig lajstromozva lesz a névsor, s így a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésben fognak az osztályok a szokott sorolási úton megalakítani.

Ezzel az ülés eloszlott.

A képviselőház ülése ápr. 27-én.

Korelnök: Pribék Antal.

Tárgy: a kilencz osztály megalakítása.

Korelnök jelenti, hogy újabb kérvények jöttek be, Oláh Mihály, Jankovich Miklós és Bajer István megválasztása ellen.

Felszólíttak továbbá azon képviselő urak, kik megbízóleveleiket még be nem adták, hogy azokat utólagosan a jegyzőknek adják át.

Beadatott eddig 384 magyarországi és 27 horvátországi képviselő megbízólevele. E szerint az első 7 osztályba 46, az utolsó kettőbe pedig 45 képviselő osztatik be.

Korelnök: Andrásey Gyula gróf miniszterelnök úr most adván be jegyzőkönyvét, egy osztályba egygyel több fog jöni.

Bezeredy László: Sümeghy Ferencz nevét hallván említetteti, megjegyzi, hogy az említett meghalt.

Deák Ferencz: A horváth képviselők neveinek felolvasását nem hallotta; gondolná, hogy mivel a horvát képviselők a két országot közösen érdeklő tárgyakban szintén részt vesznek, azokban pedig, a mik nem közösek, nem vesznek részt: talán jó volna őket az osztályokba külön kisorsolni s a mennyire lehet, egyenlő számmal osztani fel a 9 osztályba.

Korelnök: E szerint más számítás fog alapul felvétetni, egy osztályba jut 42, a többi nyolcz osztályba 43.

Erre az osztályok megalakultak.

Elnök ezután jelenti, hogy a felsőháztól izenet jött.

A felsőház jegyzője belépven, átnyújtja a felsőházhöz érkezett királyi leiratot, mely Majláth Györgyöt a felsőház elnökévé, Cziráky János grófot, alelnökévé nevezi ki.

A királyi leirat felolvasztatik s a ház az üzenetet tudomásul veszi, ellenben Justh K. a melletti szöveget, hogy míg a ház meg nem alakult, nem határozhat, s így tudomásul sem vehet semmit.

Korelnök: Két újonnan érkezett kérvényt jelent be: Tóth Kálmán és Gaál Endre megválasztása ellen.

Ülés vége déli 12 órakor.

A főrendház ülése ápr. 27-én.

Elnök: Majláth György.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Cziráky János gróf alelnök kihirdeti a jegyzőkre történt szavazás eredményét, mely szerint megválasztottak: Wenckheim Frigyes gróf, Bogovics Imre zágrábi főispán, Apponyi Sándor gróf, Majláth László b. honti főispán, Tisza Lajos bihari főispán, Teleky Ede gróf, Sigray Fülöp gróf, Nyáry Gyula báró.

Ezután beadatnak az igazoló s naplóbíráló bizottságra a szavazategyek.

Elnök előadja, hogy a mai ülés napirendjére tartozott volna a trónbeszéd tárgyalása; de miután több részről értesült, hogy a főrendi tagok még maguk közt értekezni kívánnak ez ügyben, a esüörtöki ülésre tűzi ki a trónbeszéd tárgyalását.

Választási utóhangok.

Krasznamegye, ápril 20. — Közelebből több ellenzéki lap örömmeljongva közölvén Krasznamegye sz.-somlyói választókerületének f. év márcz. 16. és 17-kén végbement képviselő választásának eredményét, a mennyiben az eddigi ellenzéki közlemények többnyire izgatott pártszellemben írva a részrehajlaltan tárgyilagosságtól eltérnek s azokban ráfogások, fordítások által a megye közéletének legfontosabb mozzanatait iránt az olvasó közönség félre van vezetve, az igazság iránti tartozó kötelességéből kénytelen alólírozt a tiszt. szerkesztőseget felkérni, hogy méltóztatassék becses lapjában néhány sort még ezen tárgyról közzé tenni, czélja lévén azoknak különösen bebizonyítani azt:

1-ször: hogy b. Bánffy Albert deákpárti jelöltnek nem az elv diadala buktatta meg;

2-ször: hogy azon rendkívüli tusa, mely a közelebbi választás alatt a pártfelek között folyt, nem annyira a deákpárt és balok között, mint inkább a baloldali egyik magyar képviselője és a románok által fellejtetett másik jelölt párthívei között vivotott.

Kénytelen vagyok ezen két állítás bebizonyítása végett a megye közéletéből a választást megelőző azon nevezetesebb mozzanatokat előre bocsátani, melyekről habár nem is logikai rendben, nem is elvhűség, elvkövetkezetesség folytán, hanem amugy ez idő szerinti ellenzéki modorban előállottak azon tényezők, melyek befolytak s döntöttek a felett, hogy a választás úgy menvén végbe, a hogy azt az eredményt szülte, melyet a megye legifjabb ellenzéke, mint győzelme diadalát ma felmutathatni büszkélkedik.

A közörm, mely a magyar nemzet részéről az 1865 ki országgyűlésnek egybevivása következtében országsszerte nyilvánult, ezen választókerület összes magyar választóit azon zászló alá gyűjté, melyre Deák Ferencz nagy neve írva vala, s hogy b. Bánffy Albert azon év november havában a magyar választók összes szavazatával, mint deákpárti, ezen kerületből képviselőnek választatott, abban elvitatlanul főérdeme rokonának b. Bánffy Eleknek, mint legbuzgóbb főkortesének volt.

Második nevezetesebb mozzanat megyei közéletünkben az 1867 ki megyei tisztújítás volt, melyben főszerepet hasonlólag b. Bánffy Elek játszott, megalakítván a törvényes magyar kormány pártolása tekintetéből e megyében az ugynevezett „Bideskuty” pártot a következő felszólítása folytán:

„Alólírt több krasznamegyei választmányi tag és oly elvtársaim, kik a jelen felelős magyar kormányt törvényes működéseiben támogatni elhatározták, s egyszersmind a legközelebb bekövetkezendő megyei tisztújításra Bideskuty-párt czímmel alakultak, azon felszólításnak engedve, hogy a tisztújítást megelőzőleg elvtársainkat egy előleges értekezletre, melyben a választandó tisztikar többi tagjaira nézve is megállapodás jöjön létre, hívják össze Krasznamegye választmányja értelmiségének azon tagjait, kik ez elvet elfogadva, azaz esztalozni kívánnak: f. hó 23-kán délután 3 órakor Sz.-Somlyón a telekkönyvi hivatali épület emeletén tartandó értekezleten megjelenni felkérem. Kelt Sz.-Somlyón, 1867. ápril 19-kén. Bánffy Elek s. k.”

Harmadik nevezetesebb mozzanat volt a közjogi viták első stadiumának befejezése a fejedelem ünnepélyes megkoronáztatása után azon politikai fontosságu tény, a mikor az összes megyei magyar ajku bizottmányi tagok a megye nevében Deák Ferencz nagy hazánkfának és politikai irányának bizodalmat szavaztak, mibe b. Bánffy Elek is befolyt szavazatával.

Negyedszer tény, hogy a mult évi országgyűlés befejezéséig közéletünk és ügigazgatásunk a megye politikai templomában ugy folyt le, hogy jegyzőkönyveink egyetlen egy ellenzéki végzést sem képesek felmutatni.

Ily határozott deákpárti hangulat, elvállás és magatartás mellett tehát a deákpárt hívei f. év febr. 11-kén, a midőn b. Bánffy Albert, mint volt képviselőnk, 3 évi eljárásáról számoló jelentését megtette, biztos számításával hihették magukat jogosultaknak arra, hogy a tisztelt bárót a képviselőiség újabb elvállalására felkérjék, s hogy számításokban nem fognak csalódni, bizonyítani látszott azon nyomban követett tény, hogy a volt urbéres osztályhoz tartozó Berettyó menti magyar választó polgártársaink is ez iránt küldöttségileg járultak a báróhoz, s az itt felsorolt előzményeknek köszönhetők azon kiváló szerencsét, hogy az ezen megye iránt mindig különös előszeretettel viseltető báró más kerületek részéről is megkerestetvén azokat érettlük elutasította.

Alig nyilatkozott azonban a báró a képviselőiség elvállalására készek, rokonai b. Bánffy Elek, ki mellette azelőtt a mondott módon szerepelt és működött és b. Bánffy Zoltán azonnal kitiűzték ellenébe nyíltan az ellenzéki zászlót, — b. Bánffy Elek egy baloldali körnek megalakítására felhívást intézett a választókhoz és csakhamar utána a baloldali Bideskuty Antal elnöklete alatt, kinek neve, czége mellett 1867 ben a törvényes magyar kormány támogatására egyesültünk, tényleg meg is alakult, magában foglalván a megyei birtokosságnak, megyei és városi tisztikarnak és városi polgárságnak nagyobb részét, mintegy bebizonyítandó, hogy a kis Krasznamegye is képes oly aerobátákat felmutatni, kik nagy mesterük vezényszavára az eddigi magunktartásával szemben bámulandó elvgrasokkal készek a politikai közönségnek, ha nem is elvet, legalább meglepetést szerezni.

Ezen elvbukfenez után mulatságos műfolyása volt az új baloldálnak a választásig. Az első rendes gyűlésben fel lön léptetve — mint ő mondják — az értelmiség által P. Szathmáry Károly, s ugyanazon gyűlésben az értelmiség meglepetésére egy hivatalon által, Kabós Imre; s ekkor megindultak a kortestáborozások fusióndis erővel b. Bánffy Albert ellen, s külön-külön mindenik párt a maga jelöltje mellett. Minthogy a Szathmáry-párt csakhamar észrevette, hogy a somlyói polgárság nagyobb része a Bánffy család és a város között regale arányosítás iránt fennforgó kereset miatt — vidéken a Berettyó mente b. Bánffy Albert kiterjedt s többnyire tagosítás és arányosítás alatt álló birtokviszonyai miatt a Kabós párti kortesek szelbali szellemű és modoru izgatásai, esábitásai és ámitásai által, ily Kémér és Kárásztelek közsébei az úti szolgabíró és különösen Ajtai Albert járási esküdt tiszti befolyással egybekötött korteskedési által Kabós részére vannak megnyerve, jelöltje számára azzal hitte megnyerni és biztosítani a többséget, hogy a programmok beadására kitűzött gyűlésre meggyeszeri ki lön híresztelve, hogy azon napon Tisza Kálmán, Várady Gábor és Szathmáry Károly Somlyóra jönek s a két előbbi fogja beajánlani a választókerületnek a regényirő Szathmáryt, mint politikust; — e czélra és a haza legnagyobb kortesének méltó elfogadására utczák takarítottak, az esti fáklyásmenethez száz darab fáklya vásároltatott és Fehér vendéglősnél nagy szerű vacsora rendeltetett meg; a mondott napon Somlyó városa a vidékről besereglettek által megnepesítették, s a legnagyobb sürgős-forgás közt várta mindenki a nagy vezéreket; azonban a remény csalt, a nagy Tisza helyett Várady felől csak egy esendes eső érkezett, s Szathmár felé még nagyobb lett a sár, mintegy inaugurálván, hogy a Pestről várt képviselőjelölt ez úttal sárban marad, mi ugy is történt, mert Szathmáry Károly ezen fiasco után hallgatag elejtetett, s pártja azontúl

meg sem kísérté a csatát, átengedvén teljesen a tért Kabós harcossainak.

A balok ezen praeludiuma után, hogy mi lett most 16. és 17-én a kétszeri szavazás eredménye, azt közölték már a lapok. Igaz, hogy a deákpárt már az első szavazásánál kisebbségben maradt, s b. Bánffy Albert a három pártba szakadt kétezer néhány száz szavazótól csak 613 szavazatot kapott; azonban ennyi a politikai demoralisatio időszakában, a csupán ügyének igazságában bizott deákpártira nézve még mindig tekintélyes számarány tekintve, hogy:

1-ször: jelöltünk vérrokonai s azok között különösen mulikori kortesvezére mindent elkövetett ez úttal megbuktatására;

2-ször: a megyei és városi tisztikar nagy része szavazatával, tekintélyével s egy némelyike még tiszti befolyásával is ellene volt, tiltetett és működött;

3-szor: Somlyó városa küldöttségét, jelöltünk, azon ajánlatával: „lépne vissza a regale arányosítása iránti keresetétől s az összes polgárság reá szavazand” visszaszavaztatta;

4-szer: Bágos községeknek a közlegelő s Nagyalu községeknek a „vékony csere” átengedéseért felajánlott szavazatait el nem fogadta, s kijelenté, hogy a képviselőiség iránt nem alkuszik;

5-ször: megyénkben az ellenzéki kortesek a stempel, trafik, adó, urbériség és dézma kérdéseivel izgatták a népet a jobboldal ellen. — Ezek szeriut, azt hiszem, eléggé be van bizonyítva első állításom, hogy ezen felsorolt ellentényezők összmttködésének kifolyását nem lehet az elv diadalának tekinteni.

Pártjelöltünk a f. év febr. 11-kén elmondott számoló jelentésének végszakaszában azt mondja: „De kívánom különösen a béke fenntartását főképen azért, mert a még mindig féltékenységgel viseltető testvér, de külön ajku nemzetiségeket ez alatt győzhetjük meg leginkább a felől, miszerint egyiránt osztozva velük a jogokban, czélunk nem egyéb, mint tökéletes egyetértéssel velük kezét fogva, közös hazánk állami létét biztosítani, területi épségét fenntartani.”

Rövid élelti ellenzékünk márczius 17-kén az ellenkezőjét kívánta hihetőleg bebizonyítani. A párt-szenvedély ez napra, győzelme biztosítására új jel-szavakat talált fel. A Kabós-pártiak azzal kezdik meg a korteskedést, hogy már most Pest és Bükrest közt foly a harc, s nemzetiségi kérdést faragván a közös szabadság legkomolyabb joggyakorlatából, nemcsak pártjuk szavazóit, hanem ezen fogással a deákpárt városi és vidéki szavazatait is az urnához hajtották. Somlyó városa például éjjelre maradván, a szavazás előtt a város hivatalos dobosa minden egyes szavazó ablaka előtt megjelent s lázas dobpergés mellett kiabálta, hogy minden ember szavazni menjen. Volt eset, hogy 3—4 ember verte fel ágyából az alvót, a beteget, s kényszerítette le a megye házához; s ezen eljárás képezte azon lelkesedést, mely Kabóst győzelemre juttatta.

Irtak ezen választásról pártunk ellen sárba mártott tollak is, ilyen lehetett a „Magyar Polgár” 38 dik számában Sz.-Somlyóról megjelent cikk írójának újjai között; azonban azok czáfolatába ereszkedni tiszta önérteltünk nem engedi; legfeljebb megjegyezhetnénk, hogy a kit párt-szenvedélye particularis diadalában annyira elragadott, hogy egy országos többséghez tartozó megyei pártot megvetéssel fenyeget, a ki mai napság még aristocratiáról, Bánffy szoldról s aféléiről beszél; a ki egy ritka tapintattal és bámulandó hidegvértséggel szerepelt választási elnököt a rakoncátlanok rendre utasításáért erőszakoskodással vádol; a ki annyira lovagiatlan, hogy egy, a választás iránt legfeljebb érdekeltséggel viseltetett úrbölgyre az illetlenséget fogja, — azt, ha sorsa iránt érdekel viseltetnénk, lázas körjeleinel fogva legfeljebb orvosi fegyelembé ajánlhatók; de bizzuk az időre; mint legjobb orvosra, s hiszszük, hogy politikai hűfoka a választási krízis lezajlása után ismét normalisra esend vissza.

Egy deákpárti választó.

Napi hírek.

— A gróf Péchy Manó ő nmltának erdélyrészi kir. biztos minőségében változtatott hatáskörrel történt meghagyása, illetőleg újabb kinevezéséről szóló legfelsőbb kéziratot vétségből közölhette a hivatalos „B. P. Közlöny” gr. Andrássy contrasignatúrája nélkül, mert az általunk is látott eredeti okmányon ő Felsége aláírása alatt ott áll a magyar miniszterelnök sajátkezü aláírása is. Kár volt tehát a pesti ellenzéki lapoknak akkora zajt ütni vele. Különben biztosíthatjuk a „Hon”-t, hogy Erdély sem alkotmányos érztület, sem pedig politikai eszélyt mástól tanulni nem fog.

— A Deákpárt szerdai értekezletében a képviselőház elnökéül Somssich Pál, első alelnökéül Gajzágó Salamon, második alelnökéül Bittó István jelöltetett ki. Jegyzökké jelöltek: Bujanovich Sándor, Mihályi Péter, Szél, Majláth, Jámor Pál és Fodróczy. A választás valószínűleg ma lesz meg.

— A tanfelügyelők kinevezése megkezdődött. A Királyhágón innen kinevezettek eddig: Gáspár János tanítóképezdei igazgató tanár, to-

vább Boér Károly birtokos és Szeremley Lajos miniszteri fogalmazó, előbbi Küküllő és A. Fejérvármegyébe, második Belső-Szolnokvármegyébe, Beszterce és Naszódvidékére, utóbbi Hunyadmegyébe (Zarándokkapcsolatban).

— A „Hazánk” privát passiója ez is: Ha átveszen valamit a „Kolozer. Közöny”-ből: „egyik kolozsvári lap írja”; ha a „M. Polgár”-t basználja forrásul, nevének kinyomatására van elég betű. Am lássa, ha nagyon gyönyörködött. Kérdjék azonban, helyes eljárásnak tartaná-e tollunk, ha például a „M. Ujság”-nak feltűné, mikor a hibát kiigazítanók, úgy tünthetnek fel a dolgot, mintha a „Hazánk” is tévedt volna? s valjon nem így járt-e el tollunk szemben a „Hazánk” a helybeli jogakademiánál történt igazgatói változás kérdésében? — Ha feltűnik tetszett egyiknek, tessék más-kor csak arra támaszkodni a lezállás alkalmával is.

— Szépné, Mátrai Laura asszony az unitarium collegium művészetét iránt fogékony ifjúságát hálája jeléül, arcképével ajándékozta meg, az ifjúság ez alkalomból m. hó 26-án gyűlést tartott, s a nagybecsű ajándékot éljenek fogadván, örömet jegyzőkönyvileg örökölt meg; miről a művésznő egy a tanuló ifjúság köszönetét és tiszteletét kifejezett küldöttség által értesített.

— A helybeli ev. ref. fűtanoda zenegylete javára hirdetett nagy zeneestély színjátékkal egybekötve vasárnap május hó 25-ik napján fog megtartani. Program: 1. Nyitány Flotow „Martha” dalművéből, az iskolai zenekar által. 2. Nők bibája Florától. Vigjáték 1 felvonásban. II. szakasz. 2. Nyitány „Ruy Blas”-hoz J. Mendelssohn Bartholdytól nagy zenekarral a zenekör összes tagjai és az ifjúság által. 3. „O cara memoria” Caraffától hegedűn zongorakísérettel játsza Demeter Károly. 4. Változatok C. Bariot után (Elléghorn solo) zenekar kísérettel. 5. Szavalt Horepei Gergely által. 6. „Pásztor-dal” Beethovenét, nagy zenekarral a zenekör összes tagjai által. A zenekör tagjai szíves közreműködésükkel a fenn említett két nagy zenekari darab előadását lehetővé tették.

— A volt kormányzók tagjai tegnap nyújták át a kir. biztos urnak a már általunk előbb említett díszdobozt. Az egészen csín és ízlés ömlik el, de mindenkiféle kiemelendők a fényképek, melyekre méltán büszke lehet mesterük, jeles fényképésztünk Veres Ferencz.

— Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök által vasárnap adott bál a legfényesebben sikerült, s a jelenvoltagekre nézve örökre emlékeztetés teszi azon körülmény, hogy király és királyné ő Felsőgeik legmagasb jelenlétükkel díszesíték, kik teljes hét fertály óráig időztek ottan, s társalogtak többekkel a vendégek között. Ő Felsőgeiknek ezúttal a két mátká pár: Károlyi Pista és Csokonics Margit, gróf Csokonics és Csizsáky grófhölgyei bemutatattak. Jelen voltak a bálaban Albrecht, Károly Lajos és József főbgeik ő fenségeik is. Királyné ő Felsőgei fején magyar fejkötő díszelgett.

— Öngyilkosság. Pesten a napokban számos öngyilkossági eset fordult elő: Mult hó 25-én Cserey Balázs erdélyi születésű negyed-éves joghallgató, föbe lőtte magát; okát nem tud-

ják. — 26-án egy hivatalnok; ugyanazonap egy kereskedő segéd; 27-én lovag Ritschel József, s ugyanakkor egy hadapród vetett végett életének golyóval.

Nemzeti színház.

Április 25-én: „Leánykerés szabály szerint.” A mai est valóságos ünnepe volt színtársulatunknak. Ig. Fejérvári Antal huszonöt éves színpályája emlékére rendezte ez előadást. Az ez alkalommal a társulata tagjai által rendezett meglepetéséről, melylyel igazgatójuk buzgó fáradozását méltányolák, „napj bir” rovatunk már szólt, itt csak annyit teszünk hozzá, hogy a közönség is jól fogadta; óhajtuk, hogy hovatovább mindinkább kiérdemlje a közönség megelégedését. Az előadás ünnepegyességén kívül siker is szől Fejérvári mellett, ki, Bükling szerepében több helyt hatással játszott és jól mulattatta a közönséget. Sz. Mátrai Laura (Sofia) ma is kiváló kedves volt, a közönség, kivált egyik utolsó jeleneteért, több versen megtapsolta. Dancz Nina, ki Póli szerepében ma lépett először fel, szintén megkedveltette magát eleven mozgása által; első megjelenése jó benyomást tett. Később többet szólnunk róla.

Ápril 26-án: A Mezei jutalmára: „Dinorab.” Meierbernek e kedves operája sem hozott össze nagy közönséget, minék, úgy hisszük, a legközelebbi oka a szép tavaszi estének tulajdonítható, mely sokakat elvon a zárt falak közül. Pedig jutalmazott méltán kiérdemelt volna tömegesebb pártfogást is. Mint Haelt nem először láttuk ma, azonban oly szép eredménnyel, mint ezúttal, aligha adta színpadunkon valaha. Correntin Dalínak is kiváló jó szerepe és meg is felelt dícséretesen annak. Nemcsak, mint énekes, hanem, mint színész is feltűnt volt, a közönség kiáltásában részesült. Mándokiné szintén hatással kezelte a czímszerepet, különösen a 2-dik és 3-dik felvonás nehéz jeleneteiben tűnt ki.

Ápril 27-én: Albisi Anna jutalmára: „Montjoye.” Jutalmazott (Cecil) erejéhez képest nagy szereppel küzdött meg, s mint előre látható volt, nem elégité ki a közönséget. Kantainé Henriette szerepében nem volt kifogástalan, különösen plasztikája, mely többször nem egyezett a hangulattal, a hatás rovására esett. Különösen figyelemztetjük, hogy a magas cothurnus Deborah fele taglejtései és szavaltatársalgási darabban nem alkalmazhatók. Erdélyi (Montjoye) és Prielle (Sorel) kielégítették.

Ápril 28-án: „Griseldis.” Halm Frigyes túlságazott sentimentális drámája. Sz. Mátrai Laura, mint Griseldis, ez alkalommal utolszor lépett föl a végéhez közeledő saion alatt. A jeles művésznő búcsú föllépésre, kivételképen megtelt a ház, s a közönség lelkes tapsokkal, számos bokréta- és díszes koszorúkkal fogadta megkülönböztetett kedvencét. A taps, melylyel fogadták, a szó szoros értelmében szűnni nem akart, viharos kitörése volt a lelkesedésnek, élénk kinyomata a művésznő iránti méltányos és általános elismerésnek. Sz. Mátrai Laura, mint rendesen, szerepére, ma is nagy gondot fordított, minden jelenete, minden szava átgondolt és átértékel volt. Ez őt egyáltalán jellemzi.

Különösen ilyen szerepekben, mint a mai volt. A három próba minden mozzanatát bűn domborítá ki, s a mily bensőséggel tudott kifejezést adni a nehéz próbák kitörő fájdalmának, ép oly megható volt játéka az utolsó felvonásban, midőn megtört lélekkel, reménytelenül lemond az élet gyönyöreiről. Az előadás végén szintén zajosan kibívatott. A sűrű éljen egyiránt fejtezte ki a válság feletti sajnálatot, mint a viszontlátás iránti óhaját. Erdélyi, mint Persival, kevés érdekelt tudott szerepe iránt kelteni.

Ápril 29-én: „Szép Héléna,” szokott jó előadás.

KÜLFÖLD.

Páris, ápr. 27. Az „Agence Havas” jelenti: Frère Orban választintéleg holnap elutazik innen. Idejövetele nem volt eredménytelen, a mennyiben közelebből egy vegyes bizottmány fog kinevezetni. Arról sohasem volt szó, hogy az ügy megoldása konferenciára bízassék, mert ezáltal a tárgyalások megfosztattak volna kereskedelmi jellegüktől.

Páris, ápr. 27. A „Patrie” egy Florenczéből érkezett sürgönye jelenti: A piemontiak a politikai és finansialis kérdésekben a kormánnyal szavaznak, miáltal a kamarában biztosítva van a kormány számára a többség.

A kamara elfogadta a rendkívüli budgetet, s a nyugdíj törvényt a volt katonák számára. Ezután a kamara előke felolvassa a császári rendeletet, melylyel a kamara ülészaka befejeztetik. A következő „Éljen a császár!” kiáltással oszlottak szét.

A spanyol cortes gyűlés 24-ki ülésében Garnido, ő minoritás nevében azt indítványozza, hogy az ideiglenes kormány a madridi forradalmi junta által neveztesse ki, a tartományi junták közreműködése nélkül. Serrano kijelenté, hogy ha ezen indítvány elfogadtatnék, ő tülstent beadná lemondását. Garcia Lopez hosszas beszédben az összes miniszterek politikáját megtámadja. Zorilla válaszában kijelenti, hogy a külle ellenségektől s a forradalomtól nem kell félni; a kormány teljesen megteendi kötelességét; az minden áron a monarchiát akarja, mivel — nézete szerint — a köztársaság anarchiát vonna maga után. Olozaga kijelenti, hogy ő többé nem követ, hanem képviselő; azonban ő tudja, hogy a francia császári pár sohanem oltalmazandja Spanyolország ellenségeit, hanem inkább a nemzetnek a cortes gyűlés által kifejezett akaratát tisztelendi.

A Milanóban fölfedezett mazzinistius összeesküvést illetőleg az „Opinione” megjegyzi, hogy a mazzinistius párt fordorlati iránt Milano, Bologna s más olasz városokban esáhatatlan előjelek léteztek ugyan, azonban igen valószínűtlenné tarták, hogy annak sikerülbi fogna összeesküvés által a közrendet fenyegetni. Mindazáltal megrögzött összeesküvők nem képesek mesterséggükkel fölbagyni, s ha nem áll ellentükben absolutistius kormány, a szabadelvű kormány ellen kísérlenek meg fölkelést, nem fontolván meg, hogy már ha csak

hármán jönnek is össze, azok egyike bizonyosan földadói szerepet fog játszani.

Ujabban az „Opinione” maga alaptalannak jelenti ki azt a hírt, mintha 200 palermoi orgyilkos érkezett volna Milanoba, a főbb tiszték és hivatalnokok legyilkolása végett. De egy későbbi (ápril hó 20-án kelt) tudósítás szerint megmarad azon állítás mellett, hogy a hatóságok főnökei és számos tisztviselő ellen gyilkos merény volt tervezve. Revolverek, gyilkos és Orsini bombák voltak az eszközök, melyekkel a véres terv végrehajtása tervezve volt. Egy megszökött bűntárs házában 39 Orsini-bombát találtak; a bűntárs Velenczéből való s régebben katona volt. Az elfogott összeesküvők közül 6 egyén a déli tartományokból való. Az a hír, mintha az altiszték közül sokan megszöktek volna, és mintha a katonaságban felegyetlenség jelei mutatkoztak volna, valótlannak mondatik.

Berlin, ápr. 26. A szövetséggyűlés mai ülésében, a pálinka-adó tárgyalása alkalmával a kormány képviselője közlé, hogy még további adók iránti tervek is fognak előterjesztetni, u. m. petroleum-adó, tüveg-adó, váltóbélyeg-adó, bürze-adó és sör-adó. E közlemény nagy esenatíot keltett, Bismarck kinyilatkoztatta, hogy a szövetség kiadásait mindenestre fedezni kell; ha azonban a gytlekezet ennek könnyebb módjait tudja, szívesen elfogadja a kormány azokat.

Madrid, ápr. 24. A republicanusok azon indítványa ellenében, hogy a Bourbonok minden ágát ki kell zárni a spanyol koronából, az unionisták, demokraták és progressisták ellenindítványával léptek fel, mely szerint nyilvánítsák ki a cortesek, miszerint nincs ok miért tanácskoznia a kormányforma felett, míg az alkotmány megzavarva nincs. Egyik dynastia választása ugyanis magában foglalja a többiek kizárását, s végül Izabellának s utódjainak kiűzetése bevégezett tény.

Spanyolországban a karlista mozgalom is folyton nyer terjedelemben s a kormányt erőlyes rendszabályok foganatosítására készitetti. Blanco dandárnok egy mozgó csapat élén Cuenea és Toledo tartományokba küldetett, hogy ott a karlisták ellen működjen. Veszélyes jelenség továbbá, hogy a hadseregben, mely 6 hét óta nem kapott zsoldot, elégtelenség kezd elharapodzni. A miniszteriumban egyenletlenség uralkodik; a kölcsön kérdése élénk vitára adott alkalmat, mintán több angol bankár, kikre bizton számítottak, megtagadták közreműködésüket. Beszélük, hogy ezen incidens következtében Figuerola kényszerülend lemondani.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Április 23-kán: 5% Metalicus 100 frt 61.40. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 79.50. Kamat 61.40. 1860. Kölcsön 100.—. Bankrészevény 723. Hitelintézeti részvény 200 frt 281.40. London 10 ft st. 100 frt 23¹/₂, kr 123.80. Ezüst 121.65. Cs. királyi arany 5.83¹/₂.

Erdélyi földteh. kötv. ápr. 29-kén 74.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

227

Hirdetmény.

Folyó évi május hó 1-ső napjától kezdve, az általános és katonai árszabásban foglalt s bank- vagy állam-jegyekben szedendő illetékekhez ezüst árkelet fejében

22¹/₂% pótlék fog beszédetni.

Kelt Pesten, 1869. év ápril havában.

Az első erdélyi vasut igazgatósága.

Sz. 7461—1869.

(215)

(3—3)

Pályázat.

A nagyméltóságn m. k. pénzügy ministeriumtól nyert felhatalmazás alapján ezennel közbiré tétetik, miszerint ezen királyi pénzügyi igazgatóságnál egy a VIII díj osztályba sorozott királyi pénzügyi titkári állomás 1200 forint évi fizetéssel és 120 forint lakbérrel, továbbá pedig az ez által netalan esetlegesen türesedésbe jövő és a IX díj osztályba sorozott királyi pénzügy II. díj osztályu fogalmazói állomás 700 forint évi fizetéssel és 70 frt lakbérrel; — végre utóbbi által megüritendő és 1 frt o. b. napibér élvezetével egybekapcsolt királyi pénzügy fogalmazói gyakornoki állomás betöltendő.

Ezen állomások elnyeréseért folyamodványok a kor, jelenlegi állás, nyelvismeret, a jogi tanulmányok, és az előszabott államvizsgálatok, a pénzügyi szakmában jártasság köllőlegi indokoltásai mellett, vagy közvetlen, vagy hivatalok útján ezen pályázat kihirdetése után három hetek alatt ezen elnökséghez benyújtandók.

Kolozsvárt, 1869 évi ápril 17-én A m. k. pénzügy igazgatóságtól.

Sz. 2071. 1868. b. v.

216

3—3

Mult 1868 november havában Szumurduk helységében letelepedett Rostás Péter nevű sátoros cigány kezén 4 darab gyanusított lo találtatott; mely lovak közül az egyik 13 markos, homlokán fehér folt, s mintegy hét éves szegsárga paripa, a második 13 markos homlokán és marján fehér folttal, — más jegy nélküli, mintegy 8 éves világos sárga paripa, a harmadik — egy 7 éves piros pej, — a negyedik 15—20 éves hasonlólag piros-pej szőrtű paripák.

A netalan jelentkezhető károsok felhivatnak tulajdonosi joguk bebizonyítása mellett négy hét alatt alólirt törvényszéknél jelenteni, annális inkább, mivel ezen idő eltelte után nyilvános árverésen fognak eladatni.

Nemes Kolozsmegey törvényszékétől mint vizsgáló bíróságtól.

Kolozsvárt, 1869 év április 19-kén.

NESZTOR JÁNOS, vizsgáló bír.

NEM HIVATALOS

220

A kolozsvári kir. szab.

2—3

zálogkölcsön-társulat

a f. é. május hó 31-kén d. u. 4 órákor az intézet helyiségében tartandó

közygülésre

ezennel meghivatnak.

A közygülés tárgyai:

- 1) Az igazgató-választmány előterjesztése a mult évi üzletforgalomról.
- 2) A zárszámolat és vagyonmérleg előterjesztése és a vizsgáló bizottság jelentése e felől.
- 3) A mult évi osztalék meghatározása.
- 4) A folyó évi számolatok vizsgálására 3 tagú bizottság választása.
- 5) Az igazgató választmány két tagjának kisorsolása és választása.
- 6) A társulat üzletkörének szélesítése az átalakított és szentesített alapszabályok értelmében.

Felhivatnak mindazon t. cz. részvényesek, a kik a közygülésben részt akarnak venni, hogy az alapszabályok 28 és 29 §-s értelmében részvényeik letéteményezése mellett igazoló jegyeiket az intézet irodájában átvenni sziveskedjenek.

Kolozsvárt, ápril-hó 27-kén, 1869.

Az igazgató-választmány.

228

Morawski R. Bécsben.

Kohlmarkt, 6. 1-ső emelet, ajánlja szalmakalap-, virág-, toll-, feldiszító-tárgyak-, kalapminták- és divatcikkek-raktárát, a LEGUJABB divat szerint jutányos árban.

Legujabb ujdonság „szalmalegyezők” kiv. szabadalmazva.

Birtokeladás.

A nagy-váradí országutban, Kolozsvártól a legelső postállomáson, Nagy Kapuson, a nagy vendégfogadó közvetlen szomszédságában, egy jó állapotban levő kőház 3 szobával, téli és nyári konyhával, zsendely-fedél alatt, tágas udvar, kert és istállóval, a hozzá tartozó külső első osztályu szántók- és kaszálókktal, jutányos áron, kedvező feltételek mellett örök áron eladó. (225) 2—3

Értekezhetni iránta személyesen vagy levél által helytt N.-Kapuson, ügyvéd Bartalis Lajos urral.

224

Alólirt tisztelettel tudatom, miként a

VERES FOGADÓ

czimű szálló vendégét a folyó év Szentgyörgy napjától több évekre bérbe vettem, hol is izletes ételek és italok-ról, valamint érdemes szállóm részére a legpontosabb szolgáltatást s minden kényelemről gondoskodtam, minél fogva bátor vagyok a nagyérdemű közönséget becses pártolásáért kérni

SZABÓ EDMUND, bérli.

(222)

Egész tisztelettel jelenti Kolozsvárt lakó PÁPAY LAJOS, hogy szállását a Szechenyi térről, áttette a bel-középut-cza minoriták temploma mellé 536 szám alatti telekre, ezenül is szolgálhat műveivel t. i. hangszer, teke-asztal s hozzá tartozókkal, ugyszintén fonó kerék és más művekkel.

(2—3)

Stein János könyvkereskedésében kapható:

Törvénykezési munkák.

Az 1865/8-dik évi országgyűlési TÖRVÉNY-CZIK-KEK II-dik füzeté 1868. XXVII—LVIII. 8-rét 1 frt 20 kr. Zsebkiadás 1 frt 40 kr. Ugyanennek 8-rétü teljes kiadása 2 frt — kr. Zsebkiadás 2 frt — kr. Csinos díszkötésben 2 frt 80 kr.

Polgári törvénykezési rendtartás. Betűrendes tárgymutatóval. 8-rét kiadás 1 frt — kr. 8-rét kiadás 60 kr. Zsebkiadás 80 és 60 kr.

Szeniczey G. az új polgári törvénykezési eljárást, és az erre vonatkozó írománpéldányok gyűjteményét magában foglaló segéd kézi könyv. Ára 1 frt 20 kr.

Községi kalauz, vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, előljárók és jegyzők használatára, felvilágosító és útba igazító jegyzetekkel s gyakorlati írománpéldákkal ellátva. Irta Tóth Lajos, a legujabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 frt.

Legujabb házi titkár, mindennemű családi s kereskedői levelek, a közéletben előforduló bármiféle iratok helyes szerkesztésére vezérő szabályok, számos példálakkal világosítva. Szerkesztette Farkas Elek a mostani törvényes viszonyokhoz alkalmazva. Ára 2 frt 60 kr.

Utasítás az Erdélyben felállított külön urbéri bíróságok számára, a birtok szabályozási perek körüli eljárás tárgyában. Ára 32 kr.

A POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS, KÉRDÉSEK és FEJELETEKBEK,

betűrendes tárgymutatóval.

Szerkesztette KNORR ALAJOS. Ára 1 frt 20 kr.

Szabadság lantja. Költemények az 1848-49-i

függetlenségi harcz idejéből. Szerkesztette Botond. Ára 1 frt.

Riadó. Költemények az 1848—49-ki magyar

szabadságharcz idejéből.

Szerkesztette Léczfalvi B. László. Ára 1 frt.

Leszállított áru Naptárak 1869-re

Kolozsvári Nagy Naptár 1869-re

teljes tiszti névtárral, 80 kr helyett csak 40 kr.

Falusi gazda Naptára 1869-dik

évre, a földmivelés, kertipar és gazdaság évi közlönye, hasznos jegyzetekkel, földbirtokosok és kertészgazdák számára, 80 kr helyett csak 50 kr.

Istvánbácsi Naptára 1869-re

hasznos házijegyzetekkel, családok, gazdasszonyok, iparosok és földmivelőknek, 50 kr helyett csak 30 kr.

Protestáns képes Naptár 1869-re

teljes egyházi és tanodai tisztínévtárral, 50 kr helyett csak 30 kr.

Jäger, die Ziergeholze der Gärten und Parkanlagen, Beschreibung, Kultur u. Verwendung aller näher bekannten Holzpflanzen und ihrer Abarten, welche in unseren Ländern u. Freien gezogen werden können. 7 fl.

Nagy Bazár

Kolozsvártt,

következő cikkek ből:

u. m.

- 1 darab lovagvessző 35 krtól 1 ft 50 krig.
- 1 darab lovagvessző húr- és halsont-ból 2 fttől 4 fttig.
- 1 darab lovagpálca 50 krtól 2 fttig.
- 1 " sétatálca, legújabb alakú 30 krtól 4 fttig.
- 1 darab fiaker-ostor 30 krtól 1 ft 50 krig.
- 1 darab fiaker-ostor legfinomabb 2 fttől 4 fttig.
- 1 darab négyes ostor 1 ft 50 krtól 3 ft 50 krig.
- 1 darab iv-ostor 70 krtól 4 fttig.
- 1 darab bajt-ostor (karikás) 2 fttől 3 ft 50 krig.
- 1 darab újárósi bajt-ostor (karikás) 6 fttől 10 fttig.

- 1 darab kutya-ostor 50 krtól 2 fttig
- 1 " gyermek-ostor 10 krtól 50 krig
- 1 " gyermek-karikás 50 krtól 70 krig.
- 1 " esernyő (Köpper) 1 ft 40 krtól 2 fttig.
- 1 " esernyő (Alpaca) 2 ft 20 krtól 3 ft 50 krig.
- 1 " esernyő (tafeta) 5 fttől 8 fttig.
- 1 " esernyő (gros de Naples) 7 ft 20 krtól 10 fttig.
- 1 " legyező fából 35 krtól 50 krig.
- 1 " festett 50 krtól 3 fttig.
- 1 " napernyő fából 1 ft 80 krtól 4 fttig.

Aszlan és Hugo

Aszlan és Hugo

divatkereskedők Kolozsvártt,

tisztelettel tudatják a n. é. t. cz. közönséggel, miszerint Bécsből megérkezvén, ajánlják a jelen tavaszi idényre dúsán berendezett

hölgy és férfi divat raktárakat,

melyekből az alább nevezett főcikknek olcsósága figyelemreméltó.

Jó mosó karton s pergalin	1 rőf széles	25 kr.
Finomabb angol karton	"	30-34 krig
Jó mosó batist	"	20-25 "
Finomabb szakoné-batist	"	30 kr.
Legújabb francia szakoné	"	40-50 krig
1/2 szörkermék	1 sing széles	13 kr.
Egész szörkermék	"	20-25 krig
Finomabb szörkermék	"	30-35 "
1/2 ször egész uj kelmék	1 rőf széles	25 kr.
Finom lüster és mohairok	"	40 "
Legújabb schottis, bellise, silk	"	40-50-60 krig
Selymes finom ruha-szövetek	"	70-76-80 "
Az ugynevezett feltűnő szép brillantin-szövetek	"	110-120 "

Ezeket kívül legújabb szabású selyem- és tavaszi felsők, napernyők, kesztyűk, lábbelik, selyem, gyolcs és asztalneműk, jó és olcsó miderek nagy választékban kapható.

Bevásárlásaink folytán tekintettel levén a jelenlegi pénzügyi viszonyok között, az árak olcsóságára, melynél fogva a n. é. t. cz. közönség becses látogatásait és megrendeléseit teljes tisztelettel felkérjük

a fennirtak.

Felhívás

jégkárok elleni biztosításra.

A „Victoria” biztosító-társaság

alólított vezérigynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg. Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint takarmányfűvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártolásból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett rendkívüli előnyöket nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás félévekor a különben is elsőbbségre szabott rendes díjnak

10 száztóliát

elengedjük, nem tevén függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjón a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat váltóra is fogadunk el.

A „VICTORIA” mint országoszerző tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított ügynökségek szolgálnak, hova fordulni szíveskedjék.

A „VICTORIA” biztosító társaság vezérigynöksége Kolozsvártt.

Bécs. (37) 1/3 (9-12) Bécs.

!! Végladása !!

a multévi idénybeli tavaszi és nyári kelméknek.

Angol ezérna Barege-k rőfje 25 és 30 kron.

Francia Jaconas, Mouslin és Percalinok rőfje 28, 35 és 40 kron.

Legfinomabb Alpaca Lüsterek, sima és mintázott, eddig rőfje 1 ft, most, 50 és 60 kron.

Egy fekete Lyoni selyem öltöny, jótállással 18 ft.

! Színes atlacok, tafoták tetemesen leszállított áron!

kaphatók

„az osztrák koronaherceghez,”

ezimzett

Selyem- és divatárú raktárban,

Bognersgasse szegletén.

Kívánatra mustárk bérmentesen küldetnek.

DIAMANT és MÜLLER.

Bécs.

Bécs.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

KARLSBAD.

Természetes ásványvizek.

Schlossbrunn, Mühlbrunn, Sprudel.

1 láda (50 kanecso) 11 ft., 1 láda (50

palaezk) 14 ft. o. é.

Pakolás ingyen.

A szétküldött Karlsbadi vizet otthon éppen úgy kell használni, mint a forránd. A rendes adag minden reggel egy üveg ásványvizet, a melyet 20 percnyi időközben, hidegen vagy felmelegítve, szabadon mozgás mellett, vagy otthon, s szükség esetén az ágyban kell venni. A szétküldött Karlsbadi víz hajtó-erejének fokozására csak egy kevés kanál buzogó ső beleöntése szükséges.

A töltés és szétküldés már megkezdődött, Karlsbad, márciusban 1869.

Saját raktárai Bécsben: Maximilianstrasse 5. Tuchlauben 14.

„zum rothen Igel.”

(55)

BAHLEN ERNŐ

Erfurti mag-raktára Prágában

ajánlja mindennemű

vetemény-, mező-, fű-, erdő- és virágmagvait,

valamint jeles

vető-gabonáját,

mely biztosan kikél, valódi minőségben s a legutányosabba szabott nagy erfurti eredeti árjegyzék szerint, a mely bérmentes megkeresésre bérmentesen és ingyen küldetik meg. Árak osztr. értékben szabadon Prágából. Küldemények az osztrák birodalom minden irányába „utányét” mellett.

BAHLEN ERNŐ,

Prágában.

(50)

Alapított 1820-ban,

Ausztriában, Poroszországban, Frankfokban, Angliában, Orosz- és Törökországban érkekkel és rendjelekkel kitüntetett

Weiss János és fia

cs. kir. első országosan szab. szerszámgyára

Bécsben

ajánlja gyártmányait

szerszámokban famunkások számára

nevezetesen:

asztalosok, gépgyárak, vasúti-műhelyek, hangszeresek. ácsok, kerekések, pintérek, gyufagyárak, doboz-készítők számára,

továbbá:

szerszámait és berendezési cikkeit könyvkötők és üvegesek számára, Műkedvelőknek való szerszám szekrényeit.

HELDENBERG VICTOR

Nagy-Szebenben,

tisztelettel jelenti hogy nála, egészen új, a BÉCSI IMRE- valamint a bécsi, müncheni és párisi műkiállításnál jutalom-érem által kitüntetett SCHWEIGHOFER és FIJA híres gyárában készített

ELADÓ ZONGORÁK

találhatók és hogy ezen gyárakali egyezkedésénél fogva, e zongorákat Nagy-Szebenben helyt, a bécsi gyárdíj szerint eladhatja.

Szállítások alkalmával minden zongoráért csak 10 forint o. é. bégöngyölési díj számíthatik.

Bécsi árjegyzékek kívánságra bérmentesen elküldetnek. Illő jótállás vállalatik.

(399)

Alólított gyári áron árul valódi

rumburgi szöveteket

(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

9/8 széles, 53 bécsi rőfös vég, 21 fttől 52 fttig.

5/8 " 53 " " 49 " 65 "

3/8 " 38 " " lepedőknek 54 " rőfe 1 ft 50 kr.

ezen feljül figyelmeztet

12/8, 10/8, 9/8, 8/8, 7/8, 6/8, 5/8, 4/8 széles szoknyának és lepedőnek való Calicot-, továbbá, egy bécsi rőfűl szélesebb, finom szoknyának perkaill helyett különösen ajánlható Chiffon-raktárára, rőf száma 30 krtól 45 krtól.

Deutsch J. B. Segesvárott.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítetnek

(211)

Eladó birtok.

Zarándmegyében kebeleztet Ácsova községében egy nemesi birtok rész eladó örök áron. Az egész birtok áll:

1-ör. Egy szép kiterjedésű belső telekből, ugyanazon, egy jó karban lévő udvarház és gazdasági melléképületekből.

2-ör. 200 hold jó minőségű szántó és kaszálló földekből.

3-ör. 5400 hold kiterjedésű tölgy és bükkös ősi osztatlan erdőnek 1/3 ad részéből.

4-er. Egy az országot melletti korcsmának 1/3 ad részéből.

5-ör. Két külön lévő, és két, két kerékkel ellátott, nemkülömben egy fűrészmalomnak egyharmad részéből.

6-ör. Az egész Regále jog 1/3 részéből.

A megvenni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek alólírott Szilágy-Somlyón.

Hollaki Árpád, ügyvéd.

219

Uj abroszolási dombormű?

Éppen most jelent meg és STEIN JÁNOS erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Az ausztriai magyar birodalom domboru — (relief) térképe.

A legújabb és legjobb források után tervezve és rajzolva.

Ára 24 ft.

A berlini földrajzi mű-intézet e jeles és legújabb kiadványa, mely hazánk területét és hegyeit, helységeinek és folyóinak fekvését képleg állítja előnkbe, czélszerű és sikeres használatáért a hazai földrajz magán és iskolai oktatásában méltán ajánlható a t. cz. tanár és nevelő urak, főleg iskoláink szíves figyelmébe.

Vidéki megrendeléseknél külön díj nem számíthatik a csomagolásért.

(206) Tisztelettel tudatjuk a t. cz. selyemtermelő közönséggel, hogy

selyemhernyótojásokat (grains)

készek vagyunk selyemtenyésztőknek minden kárptólás nélkül adni át, csakis azon kötelezettség mellett, hogy a mi magunkból kitenyésztett gubókát folyó árban nekünk adják el. Ki azonban erre nem akar kötelezni magát, annak latonként 1 ft 50 krért szolgálhatunk, kívánság szerint akár milanoi akár japáni fajú selyemhernyómaggal.

Egyszersmind előre is tudatjuk, hogy akár fúlasztott akár nyers gubót folyton lehet legjobban árban vásárlunk.

Andrásföszki nővérek

Kolozsvártt, külmagyarutca 15 sz. a.

Hutlessz Károly

KOLOZSVÁRTT

ajánlja magát magyar-osztrák állam- és üzletpapírok, sorsjegyek, földterhermentesítési kötvények, arany és ezüst bevásárlására és leszállítól mindenféle nyereségeket és szelvényeket (escampirt) 3 hónappal a lejárat előtt, igen előnyös feltételek mellett.

Tartós segély nemi gyengeség ellen! A 30 kiadásban megjelent, mindenkinek hasznos könyv: 198 3-12

A személyes védelem } Laurentinstól. (úgynevezett bátorságt) } Orvosi tanácsadó eredeti kiadása, } minden

gyengeségi állapotban. Egy kötet 232 oldalon 60 bonczatani képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst garas = 2 ft 40 kr. minden könyvkereskedés által, Pesten Hartleben és társánál, kapható.

30 kiadás E magas szám minden dícséretet feleslegessé tesz. Az eredeti kiadás minden példányt Laurentinstól a mellékelt pecséttel kell hogy ellátva legyen, mire figyelemű!

(469)

1/3 (14-*)

Régi pénzeket,

és mindennemű arany, ezüst, és drága kővekkel kirakott régiségeket: továbbá gyöngyöket, színeskőveket, aranyat, ezüstöt és ásványokat vesz és cserél a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek

irodája

Pesten, Dorottya-utca a Lloyd épületben

14. sz. a.

Bécsben,

Herren-Gasse Nr. 5.

hol egy nagy választékú raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gobok, óvek és mentekötők, a legolcsóbb áron, egyeztetően egy nagy raktár ásványok, lepkék, bogarak, madár-bőrök, tojások és üvegszemek is található. Levelekre szívesen válaszol és értesítéssel szolgálhatik.

(121)

1/3 (6-12)

A t. cz. közönség általánosán, különösen pedig szálloda-tulajdonosok, kávé-sok és vendéglők figyelmézetnek a meleg évszak közeledésével a világhírű cs. kir. kiv. szabad.

hordozható jégpincek és érc pezsgő-csapokra

Wiessner Antal gyárából

Bécsben, Wieden, Hauptstrasse Nr. 60, a melyek az utolsó párisi világtárlaton kitüntetettek a mindenkor készen a raktáron találhatók, valamint megrendelhetők Temesvárt Ludwig Grünbaum ur által.

Minden jégpince és pezsgő-csap megáztatott és becsomagolt.

192

5-6

Haszonbéri hirdetmény.

Előpatakán a két nagy vendéglők

az Oláh Hercege és Szeitzhercz 45 ól béntorozott szobakkal, valamint számos boltok és bódék 1870-ik év április 24-től kezdve, három vagy hat évre kiadók.

Mindazok tehát, kik e haszonbérlet-ről magoknak tudomást szerezni óhajtanak, értekezhetnek személyesen, vagy bérmentett levélben

ULITZ ÁGOSTONNAI,

Brassóban.

Mai számunkhoz egy félv melléklet van csatolva.